ኤርትርያ ሓዳስ

12ዶት ሰነት ዕልብ 35 | አርቡዕ 21 ኦጎስት 2019 | ዐውል 2.00 ነቅፈ

ርኢስ ኢሰያስ እግል ፍንቱይ ልኡክ ርእስ ውዘራእ ጃፓን ልትከበት

ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ የም 15 ኦጎስት ቀደም አድሐ ፍንቱይ ልኡክ ርኢስ ውዘረእ ጃፓን እንዴ ትከበተ ሀድገ።

ፍንቱይ ልኡክ ርኢስ ውዘረእ ጃፓን ርኢስ መሕበር እቅትሳድ ወዓማር አፍሪቀ ሚስተር ተትሱሮ ያኖ ክምሰልሁመ ናይለ ቀደም እለ ለዐለ ናይብ ወዚር ካርጅየት ነፈር ቤት ጎማት ሰፊር ዮሺፋሚ ኦካሙራ ለከምክም ወፍድ ቱ።

እትለ እት ቃዐት ሃገር ለገብአት ጎማት፡ ርኢስ እሰያስ፡ ጃፓን ምስለ እት መንጠቅትነ ክልቅት ለህሌት ናይ ሰላም ወመዓወነት ሓለት፡ እት ዐቦት አፍሪቀ እብ ዓመት ወእብ ፍንቱይ እት ተጠውር ቀር-አፍሪቀ ዶር ዐቢ እግል ለህሌ እግለ ሰአየት ክምሰል ትገብእ እት እንዴ አሸረ፡ ኤረትርየ ናይ ሕበር ሸራከት እግል ጠወሮት በክት እስትስማር ክምሰልሁመ እትሊ መጃላት እሊ ተረት እግል ተህሌ እግለ ናይ ጃፓን መአሰሳት ብሕተ ክምሰል ተአትናይት ወትትከበት አከደ።

ርኢስ ኢሰያስ ወፍንቱይ ልኡክ ጃፓን እብ ተውሳክ፡ እት ፍንጌ ጃፓን ወኤረትርየ እት መጃላት ተዕሊም፡ ርዝቅ ዓሰ ወዐማር ማይ፡ ክምሰልሁመ እት ብንየት ትሕትየት እግል ልትጠወር ለወጅቡ ወራት ሕበር ፋዬሕ ንቃሽ ወደው።

እት ደንጎበ እት ግርበት እሊ ወሬሕ እት ጃፓን ለገብእ እጅትማዕ ሕበር አፍሪቀ ወጃፓን ለከሰሰ አፍካር ትባደለው።

ፍንቱይ ልኡክ ጃፓን፡ ዐዱ ምን ናይ መንጠቅት መትሳዳይ እንዴ ሐልፈት፡ ምስል ኤረትርየ እትለ ገብእ ሸርከት ወመትዓዋን እግል አደቀቦት ዱሊት ክምሰል ተ አከደው።

እትለ እጅትማዕ እብ ጀሀት ኤረትርየ ወዚር ካርጅየት አሰይድ ዑስማን ሳሌሕ ሓድር ዐለ።

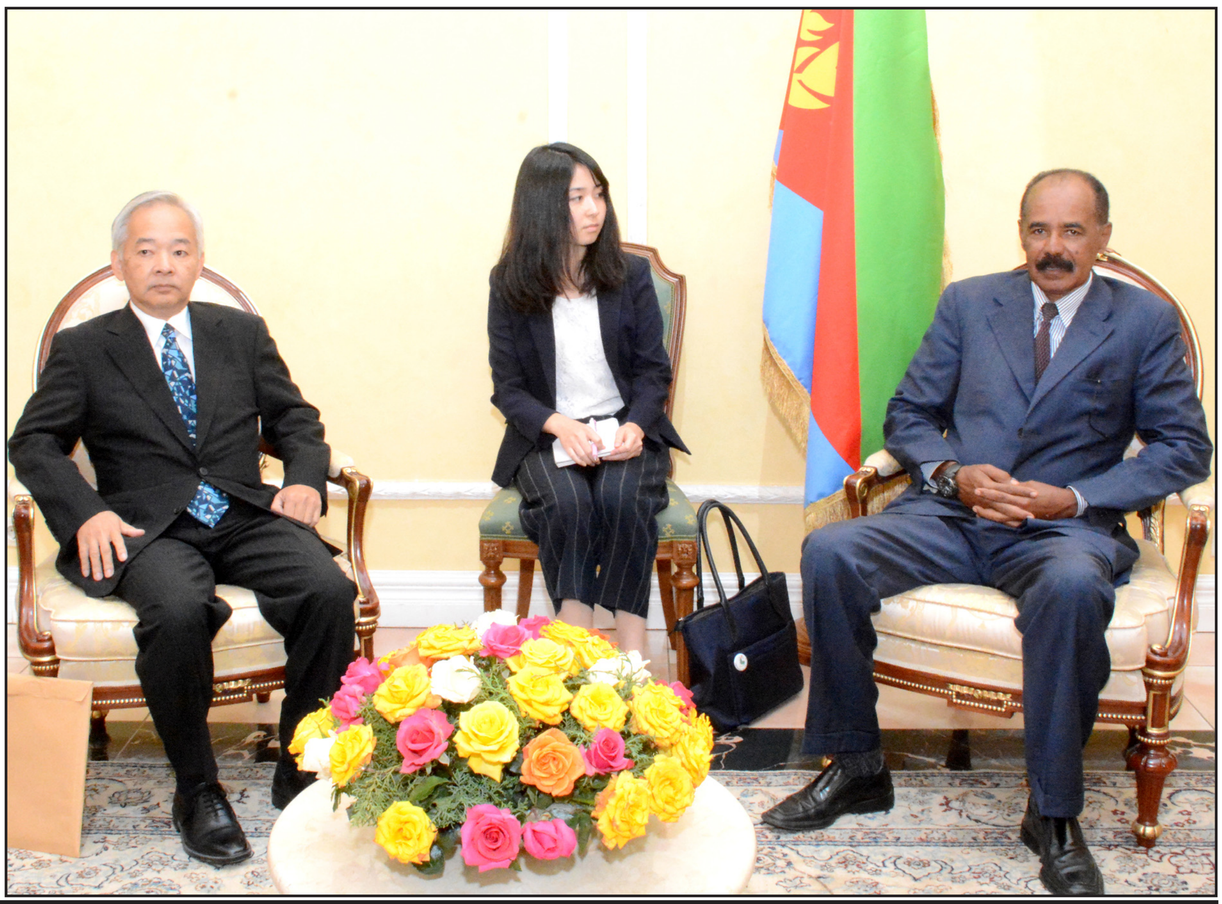

ሰያትል፡ ሰሚናር እብ ሰበት ሓድረት ሓለት ወጠን ገብእ

ወዚረት ፎዝየ ሃሽም፡ እግል ኤረትርዩን ሰካን ሰያትል ወድዋረ - አሜርከ፡ ዲብ የም 17 አገስት ዲብ ሓድረት ሓለት ወጠን ወናይለ መጽእ ወክድ አዋይነ እተክምሰልሁመ ተጠውራት መንጠቀት ለረከዘ ሰሚናር ወዴት።

ቀደም ሕርየት ወሐቆ ሕርየት ለዐለ ለትፈናተ መራሕል ወተሐድያት እበ ከሰሰ ሸርሕ ፋይሕ ለሀበት ወዚረት ፎዝየ፡ ዲብ ክሉ መራሕል ሰዱድ ለትርአ ሰሙድ ወመዳፍዐት፡ እግል ሸዐብ ኤረትርየ፡ ሑዳም ለልትዓዶሉ ሸዐብ ሳምድ ወበዐል ኤማን ክም ለአተብሉ ሸርሐት።

“እትለ አዜ ብይእት ለህሌት መርሐለት ሰላም፡ እብ ክሉ ሒለትነ እግል ዐማር ወጠን ወአከዶት ዐቦት ዳይመት ብጉሳም ሀሌነ፡” ሐቆ ትቤ፡ እሊ በራምጅ እሊ እብ ሙብደእ መተንካብ እት ኖስ ለገብእ መቅደረት ሸባብነ እበ ትደቀበት ለለአተርድ እግል ልግበእ እብ ዋጅብ ልትከደም ክም ሀለ አብረሀት።

ወዚረት ፎዝየ እንዴ አትሌት፡ አዳለዮት ብንየት ትሕትየት ከዛናት ማይ፡ ሐርስ፡ ወናይ ወጠን ወሕዱዱ ለልትዐዴ አግቡይ ለአውለውየት እንዴ ትሀየበ ልሰርገል ለሀለ በራምጅ ክምቱ እንዴ ሸርሐት፡ እትሊ ልትርኤ ለሀለ መትሰባል ናይ ምህነት ዶር ሸባባት ለዐቤት ሕሽመት ለትትሀየቡ ክምቱ አከደት።

ክሉ ለልትሰርገል በራምጅ ዐማር ወመዳፍዐት፡ ናይ ደንጎበ ሀደፋ፡ ሑር ናይ ሰያሰት፡ እቅትሳድ፡ እጅትማዕየት ወራት ወጠን እሊ፡ ክሉ መዋጥን ዶሩ እግል ልቀድም ክም መዋጥን መስኡልየቱ ክም ቱ አፍሀመት።

ወዚረት ዐድል ፎዝየ ሃሽም ዲብ ደንጎበ፡ ምን ሙሸተርከት ዲበ ትቀደመ እት ስኣላት ወረአይ ተውድሕ ሀበት።

መህረጃን ኤረትርየ 2019 እት የም 16 ኦጎስት ትከሰተ

መህረጃን ኤረትርየ 2019 “ዓዳት ሰሙድ እብ ሰሙድ” ሓንቴለ ትብል ሰቅራት የም 16 ኦጎስት ምን ገጽ ፈጅር እብ ርኢስ ኢሰያስ አፍወርቂ ረሰሚ እት ሐረት ኤክስፖ ትፈትሐ።

እትለ እት ሐረት ኤክስፖ ለገብአት ዓደት ውቁላም ሰብ ሰልጠት ሕኩመት ወጀበሀት፡ እት ኤረትርየ ለመርከዞም ዲፕሎማስዩን ወዐዙመት ለገብአት እግሎም ምን ኣቃሊም ለመጽአው እብ ኣላፍ ለልትዐለቦ ጋሾታት ወመሻርከት ሓድራም ዐለው።

እትለ መናሰበት 9 ቀምያት ዐድነ፡ እግል ርኢስ ኢሰያስ ወምስሉ ለመጽአው፡ እብ ትልህየ ዓዳት ሙሰቀት ለተሌት ኩቡቴ ናይረት ወደው እግሎም።

እግል ዝያደት ሐብሬ እት ገጽ 4 ርኤ......

ተበርዓት እግል ዓይላት ሹሀደ ልተላሌ

እት ጀርመን ወጀምሁርየት ግብለት ሱዳን ለሀለየ ጃልያት፡ እግል ራዐዮት ዓይላት ሹሀደ 6,740 ዶላር ትበርዐየ።

እብ አሳሰለ በጽሐተነ ሐብሬ፡ ጃልየት ኤረትርዩን ዲብ ሀይደልበርግ ወድዋረ 2,160 ዶላር፡ ጃልየት ክፈረልድ ወድዋረ 2,160 ዶላር፡ ጃልየት ሃኖቨር ህዬ 720 ዶላር ትበርዐው።

እምበል እሊ፡ ዲብ መዲነት የይ- ጀምሁርየት ግብለት ሱዳን ለነብሮ ኤረትርዩን እግል ራዐዮት ዓይላት ሹሀደ 1,700 ዶላር ትበረዐው።

ክበር ወፋት

ዕዱ ቅዱስ ሲኖዶስ ቤት ክስታን ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ኤረትርየ ጻጻስ ሃገሬ ሰብከት ግብለት- መንደፈረ ብጹእ አቡኔ ሰላመ እበ ዐለ እቶም ሕማም ዲብ 18 ኦጎስት እት 92 ሰነቶም ትወፈው።

እብ አሳሰለ ፈግረ በርናምጅ፡ ዲብ አተሉት 20 ኦጎስት ለትጸቤሕ ላሊ ሰዐት አርበዕ እት ረአስ አድባራት ቤትክስታን ደብሬጽዮን ቅድስቲ ማርያም ጸሎት ገአት እሎም። ዓደት ቀብሮምመ ሰዐት ክልኤ ሐቆ አድህር እት ገዳም ደብሬሲነ ቅድስቲ ማርያም ክምሰል ገብአ ቅዱስ ሲኖዶስ አትአመረ።

ግብለት፡ ደረሰ 11 ፈስል አስክ ሳወ ልትበገሶ

ደረሰ 11 ፈስል አቅሊም ግብለት ናይ 12 ፈስል ድራሰቶ እት መድረሰት ዋርሳይ-ይካኣሎ እግል ለአተላሉ፡ ዲብ 33ዩት ደውረት ክድመት ወጠን ዋጅቦም እግል ለአትምሞ፡ ዮም 17 ኦገስት ሳወ ትከረው።

ለደረሰ ዲብ 12 ምዴርየት ምን ህለየ 28 መድረሰት ካልኣይት ደረጀት ለትበገሰው ደረሰ፡ ምን መዳርሶም ዲበ ትበገሰው እተ ኢነት፡ ዋልዴኖም፡ አቃርቦም ወመልህያሞም ለብእቶም ሰካን እብ ዕላል ወመድሐር ሳርሐዎም።

ለአስክ ሳወ ትበገሰው ደረሰ እተ ሀበው ረአይ፡ ለእለ ጸንሖ ሰነት እብ ዐውቴ እግል ለአትምሞ፡ እብ ገሮብ ወዐቅል እንዴ ትዳለው ከም ትበገሰው አከደው።

ደረሰ 11 ፈስል አቃሊም ቅብለት በሐር ቀያሕ፡ ግብለት በሐር ቀያሕ፡ ዐንሰበ ወጋሽ-በርከ ዲበ ሐልፈየ አምዔላት እብ ሕድ ለትመሰል ገበይ ሳወ ከም ትከረው ልትአመር።

ደረሰ 11 ፈሰል አቅሊም ምግብ ህዬ ዮም 21 ወ 24 ኦገስት ዲብ ክልኦት ውካን ከም ልትከረው ምን ፈርዕ ውዛረት ተዐሊም ለትረከበት ሐብሬ ተአፍህም።

ምግብ፡ ተቅዩም ተዐሊም ገብእ

ፈርዕ ውዛረት ተዕሊም አቅሊም ምግብ፡ ዲብ ዮም 16 አገሰት ዲብ ሰነት ድራሰት 2018/2019 ለሰርገለዩ ወራታት ቀየመ።

እተ መስኡሊን መክተብ መርከዚ ውዛረት ተዐሊም፡ መስኡሊን ከደማት ተዐሊም ዲበ ምዴርያት ፡ሙደራእ ምዴርያት፡ ሙሸርፌን፡ ሙደራእ፡ ልጃን ዋልዴን ወብዕዳም ለከሰዖም ጅሃት ለሐድረው እጅትማዕ፡ ለትሰርገለ በራምጃት እብ መጅብ መካሰቡ ወመጋድዕቱ ለሸርሕ ተቅሪር ትቀደመ።

እብ አሳሰለ ተቃሪር፡ ለበዝሐ ሙደርሲን ዲብ አክላቅያት ምህነት ለልትሐመዶ ክምቶም፡ ምናተ፡ ለበደ ወቅት ኢበደሎት፡ እብ ዋጅብ ኢመዳላይ፡ ኢአዳለዮት ሰታት ሳምን አደጎት፡ ሸቅል ደረሰ እብ ዋጅብ ኢታብዮት፡ ምነ ልትርኤ፡ ምናተ አጊድ እግል ልትሰያሕ ለቀድር ነዋቅስ ክም ቱ ተሐበረ።

አክላቅያት ደረሰ ለልትሐመድ ክም ዐለ እብ ፍንቲት ዲብ ካልኣይት ደረጀት ምስል ተቅዩር ጠቢዐት ሳድፍ ለዐለ ጋራት ክም ሰነ፡ እንዴ ሐበረ ለተቃሪር፡ እብ መጅቡ መሻረከት ዲብ ተዐሊም ወፍገሪት ደረሰ ሰኒ ክም ዐመ፡ አንሳት ህዬ ፈዳብያት ክም ተን ትሸርሐ።

ፈራሮ ዐማር እበ ከሰሰ ዲበ ትቀደመ ተቅሪር፡ ዮም ዓመት 4220 አንሳት ለብእቶም 8700 ደረሳይ ወ67 ሜርሐቶም ከም ትፈረረው፡ ምናተ እብ ሰቡብ መጋድዕት ሸትል ወመዋሰላት፡ ምነ እግል ልትሸተል ሰቱት ለዐለ ዕጨይ ርቦዕ ሌጠ ከም ትሰርገለ በርሀ።

መሰኡል ፈርዕ ውዛረት ተዕሊም አቅሊም ምግብ መምህር በላይ ሃብተጋብር እተ አሰምዐየ ከሊመት፡ ለአቅሊም ምስል አቃሊም ብዕድ ዲብ ልትጃገረ መካሰብ ክም ቡ እንዴ ሐበረ፡ እሊ መካሰብ እሊ ምኑ እንዴ ትበገሰ እግል ዝያድ ፍገሪት ወመጃገረት እግል ልትከደም፡ እተክምሰልሁመ ሰቡብ ቅያብ ወአትካራም ደረሰ እንዴ ትፈገረ ሐል እግል ልርከብ፡ ዶር ሙደርሲን ወዋልዴን እግል ልትደቀብ እግል ልትከደም ክምቱ አከደ።

ሙዲር ዓም ከደማት እጅትማዕየት አቅሊም ምግብ፡ -ኮሎኔል ገብረሃንስ ገብረገርግሽ እተ አሰምዐየ ከሊመት ካቲመ፡ ልጃን ዋልዴን ዲብ ዐመልየት ደራሰ ወአድረሶት ለወደው ዶር ሐቆ ሐመደ፡ እግል አደቀቦተን እግል ልትከደም እንዴ ትፋነ፡ መሻረከት ወመጃገረት አንሳት ዲብ ክሉ ደረጃት እግል ቲዚድ ሕበር እግል ልትከደም አትፋቀደ።

እት ደንጎበ ህዬ ሐድ ሐድ 6 አልፍ ደረሰ 22 መዳርሰ ካልኣይት ደረጀት አቅሊም ምግብ፡ ናይ 12 ፈሰል ድራሰቶም እግል ለአተላሉ ለትመጽእ ሳምን ሳወ እግል ልትከረው ዱልያም ክም ህለው ተሐበረ።

ውዛረት ዓፍየት፡ ክታበት ሕማም ያብሶ እብ ደረጀት ወጠን

ውዛረት ዓፍየት እትለ መጽእ ወሬሕ ኖቨምበር ወዲሰምበር እት ክለ ወጠን ሓዳስ ፍድኢት ሕማም ያብሶ እግል ልግባእ መትዳላይ ገብእ ክምሰል ሀለ አፍህመ።

እትለ ውዛረት መስኡል በራምጅ ፍድኢት ወጠን አሰይድ ቴድሮስ ይሕደጎ፡ ምን ምዴርያት ሰነይ፡ ገሉጅ፡ ሀይኮተ ፎርቶ-ሳወ ወጎኜ እግል መጽአው እዳርዩን ወብዕዳም አፍረዐት እት ዮም 13 ኦጎስት እት መዲነት ሰነይ እትለ ሀበዩ መምሬሕ ሸቅል፡ እብ ሰበትለ በርናምጅ ወዶር ሰብ ሸርከት እብ ፋዬሕ ሐብሬ ሀበ።

ሕማም ያብሶ እት ድዋራት መዓጽየት ምድር ለሀለየ 26 ደውለት አፍሪቀ እት ለአደሜዕ ክምሰል ጸንሐ፡ ገሌ ክፉል ዐድነ እትሊ ባካት ሰበት ሀለ፡ ምን ወክድ እት ወክድ ለሕማም ክምሰል ልትርኤ ለሸርሐ አሰይድ ቴድሮስ፡ እሊ ምን ሒን እት ሒን እት ግዋሬነ ድወል ለልትርኤ ሕማም እግል ዳፍያት፡ ውዛረት ዓፍየት እትሊ ሸሩሕ ለሀለ ምን 1 አስክ 30 ሰነት ለዓማሮም ሐድ 3 ሚልዮን መዋጥኒን ናይ ፍድኢት ኤታን ፋግር ክም ሀለ ሸርሐ።

ለበርናምጅ እት ፍንጌ ክልኤ ወሬሕ እት ክልኤ እንዴ ትከፈለ ክምሰል ገብእ እንዴ አሸረ፡ እብ አቃሊም ግብለት ወቅብለት በሐር ቀየሕ እንዴ አንበተ፡ እትለ ብዕድ አቃሊም ክምሰል ልትመደድ አከደ።

አሰይድ ቴድሮስ እንዴ አትለ፡ ለፍድኢት እትለ ሸዐብ እብ ሕበር ለኑብር እቱ ክም ኩልያት፡ መዐሳክር ወጀዛይር፡ ክምሰሌሁመ ለሰብኮ ወልሳግሞ መዋጥኒን እትለ ሐድረው ክምሰል ልትሀየብ እንዴ ሸርሐ፡ መሻረከት ሸዐብ ወሰብ ሸርከት እግል ልዕቤ ወልትደቀብ ትፋነ።

እት ፍሬዕ ውዛረት ዓፍየት አቅሊም ጋሽ በርከ መስኡል ከደማት ዓፍየት መዐየ ወዓይለት አሰይድ ብርሃኔ ኣብርሀ እብ ጀሀቱ፡ እብ ፊድለ እብ ትሉሉይ ለገብእ ተዓቢኣት፡ ፈህም ወፈዛዐት ምጅተመዕ እት ዓፍየት መትወቃሉ፡ መትመዳድ ክታበት ክምሰል ዐቤት እንዴ አሸረ፡ እግል ሰርገለ በርናምጅ አዜመ እብ ሕበር እግል ልትከደም ክምሰል ለአስትህል ሐበረ።

እት ደንጎበ ምሽተርከት፡ እግል ሰርገል ፌራሮ ፍድኢት፡ ጋራት መዋሰላት ምን ጽባቤሕ እግል ልትሐሰብ እግሉ አትፈቀደው።

ሕማም ያብሶ፡ እት ሐምሐመት ሐንገል ወፌሻይ ዓጭም ዔጻት መአረር እንዴ ከልቀ፡ አስክ ሞት ለለአበጼሕ ዔራይ ወለለዐዴ ሕማም ቱ።

እትለ ሐልፈት ሰነት ለአንበተት ክታበት ሓዳስ ንፍዮ ወሩቤለ ሐድ 98% እብ ሰርገል ክምሰል ተመት፡ እብ ዓመት መትመዳደ እብ ደረጀት ወጠን እት 95% ክምሰል በጽሐት ወሳይቀ ውዛረት ዓፍየት ለአከድ።

ክም አተላላይ ናይ እሊ እብ ደረጀት ወጠን እግል ልግበእ ሰቱት ለህለ በርናምጅ ክታበት ሕማም ያብሶ፡ እት ሳው፡ ዲብ ዳፍያት ሕማማት ዐደዮ እብ ዓመት፡ ዲበ መጽእ አወርሐት ኖቨምበር ወዲሰምበር ህዬ እብ ፍንቲት እብ ደረጀት ወጠን ዲበ ትገብእ ፌራሮ ፍድኢት 'ያብሶ' ህዬ እብ ፍንቲት ለረከዘ መሓደራት፡ እግል ቅያደት መርከዝ ተአድሪብ ክድመት ወጠን ተሀየበ።

ለዲብ ዮም 19 ኦገስት እብ መስኡል በራምጅ ፍድኢት አሰይድ ቴድሮስ ይሕደጎ ለትሀየበት መሓደረት፡ አህዳፍ ወጠንያይ በራምጅ ፍድኢት ኤረትርየ፡ ፍገሪትለ ዲብ ሰነት 2018 ለገብአት ፌራሮ ፍድኢት ኒፎ ወሩቤለ ወምነ ለትረከበ ትጃርብ፡ ፌራሮ ፍድኢት ያብሶ ወአህምየተ፡ እተክምሰልሁመ አንበቶት ፍድኢት ሰረጣን ርሕም ዲበ ልብል አርእሰ ለረከዘት ዐለት።

ሰቡብ ወመሻክል ያብሶ ዲበ ሀበዩ ሸርሕ፡ አሰይድ ቴድሮስ፡ እሊ ዲብ አዳም ሌጠ ለልትርኤ ሕማም፡ ፌሻይ ወዕራይ ሐገን ወመቅደድ እንዴ አድምዐ፡ ምስክነ ወሞት ለሰብብ ሕማም ሙብቅያይ ክምቱ እንዴ አብርሀ፡ ናይ ክሎም ጅሃት ሕኩመት ወሰብ ሸርከት መሻረከት እብ ዐቢሁ ህዬ መዳላይት ወመሻረከት ሸዐብ አሳስ ዐውቴ ናይ እሊ በራምጅ ክምቱ አብርሀ።

ሙሽተርከት እብ ጀሀቶም፡ ለኢቱን ሀለበራምጅ እግል ልትዐወት፡ ለለአትሐዜ ጅህድ እግል ሊደው ዱልያም ክም ህለው አከደው።

ቃእድ መርከዝ ተድሪብ ክድመት ወጠን ኮሎኔል ደበሳይ ግዴ እተ አሰምዐየ ከሊመት፡ እግል አድመኖት ዓፍየት መዋጥኒን ውዛረት ዓፍየት ተድዩ ለህሌት እንዴ ሐመደ፡ መዳላይ መርከዝ ተድሪብ ክድመት ወጠን እግል ሰርገለ ፌራሮ አከደ።

ውዛረት ዓፍየት፡ እሊ ዲብ ግዋሬነ ድወል እብ ትሉሉይ ለልትርኤ ሕማም ሐገን መራቀበት እግል ልእቴ፡ ዲብ ቀበት ክልኤ ሳምን ሐድ 3 ሚልዮን ምን 1 አስክ 30 ሰነት ለዐማሮም አንፋር እግል ልትፈድኦ በራምጅ ፋግር ክም ሀለ ተአመረ።

ኤረትርየ ሓዳስ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

<u>መዳልየት፦</u>

- መሐመድ እድሪስ
- ከልሹም መሐመድ
- ኣድም ሳልሕ
- ሳልሕ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተዖት

* ዘህረ ዐሊ

* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡፡ 121797/07121322

ፋክስ፡፡ 127749፡፡ ዕ.ሰ.ቡ፡፡ 247

<u>ተውዝዕ ጀሪደት፡፡</u>

ተለፎን፡፡ 200454

<u>አትአመሮት፡፡</u>

ተለፎን፡፡ 125013፡፡ ዕ.ሰ.ቡ፡፡ 1284

ዐብደለ መ/ዐሊ. (መዐልም)

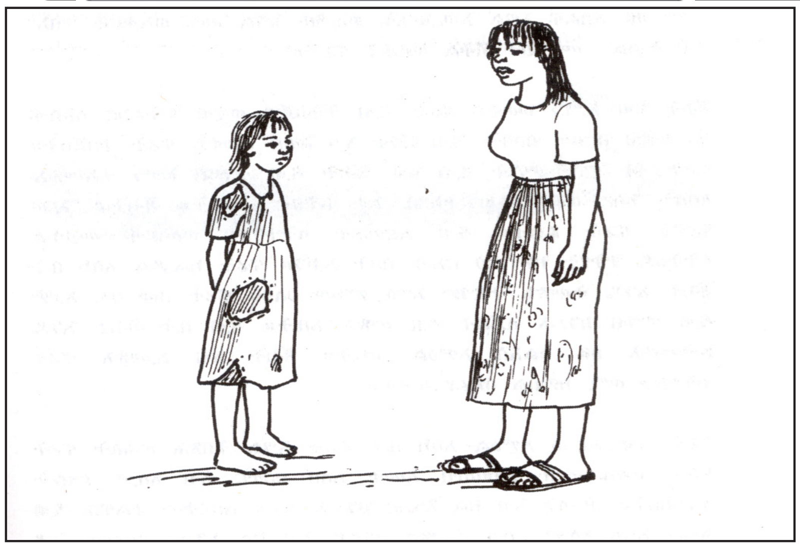

ኖ ሪ ት

እት ዘመን ቅዱም እት መደት ሕክም ጢላን ዲብ ኤረትርያቱ። እተ ወክድ ለሀይ ሐቴ ጁከት ለትትበሀል፡ ወለት እናስ ዕጉል ወጽጉብ ክል ምዕል ምን ሐቴ ኖሪት ለልቡለ ድብርት ሸምብሬበት ክሰረ፡ ምልሕጡ፡ ፋል ወአራንሺ ትትዛቤ ዐለት። ለክሰረ ውብዕድ ሓጃት ተአዘቤ ለዐለት ወለት፡ እተ ወክድ ለሀይ ወለት 14 ሰነት ዐለት። ኖሪት ልባስ ሐጬር ሹጥት ክርተት ወባልየት ጠርሐት ትለብስ ለዐለት ድብርት ወለት ተ። ግድዕት ወየቲመት ምንመ ዐለት መናበረትለ ነአይሽ ሐዋተ እግል ተአሰኔ ምን ሐለተ ወለዐል መስኡልየት እንዴ ረፍዐት፡ ክሉ እት ለዐል ለትበሀለ ሓጃት ተሸሸ ዐለት። ኖሪት እብ ሰቡብለ ድብር ገሮበ ቅንጬብ፡ ገጼታየ ማሸግ ወሰፍሉል መሰል ምንመ ዐለ፡ ጁከት ወለትለ ጽጉብ ወበዐል ገጽ እናስ ላተ ሰኒ ትፈትየ ወትሰድየ ዐለት።

ጁከት ቴለል ኖሪት ለአርሕመ ሰበት ዐለ፡ ክልዶል እብ ሓለተ እግል ትሰአለ ወሓለተ እግል ትድሌ ወእግል ትሰደየ ምንመ ተሐዜ ዐለት፡ ለእበ ትሰአለ መናሰበት አስክ ትረክብ እብ ቴለል ኖሪት ሐሰበት ወአተንተነት።

ሐቴ ምሴት ኖሪት ክመ ልሙድ ዲብ ጁከት ክሰራሀ እግል ተአዘቤ ሸንኪተ እንዴ መልአት ምነ ናይ በዲር መዋዕደ እንዴ ተአከረት እስክ ቤት ጁከት መጽአት። እባሀ “አደግኮ ምንኪ ጁከት? ሳምሒኒ የዎም ክሰረ እግል እሬ አካን ረያም ጋይሰት ዐልኮ ከእበ አደግኮ” ዲብ ትብል አስተዕዘረት ወምነ ክሰረ እበ ከንሴርበ እንዴ ከየለት በልሰት እግለ።

እትሊ ወክድ እሊ ጁከት እግል ኖሪት “አነ ህዬ እብኪ ትሻቀልኮ፡ ሚ ጀሬት እትኪ ይኣመርኮ” ክምሰል ቴለተ፡ ኖሪት ለመዝብያይት ክሰረ ዲብ ትሰሐቅ ወማሸገቲት ዲብ እንተ “አልሐምዱልለ ክምሰለ ረሐመትኪ ረሕመት ወረከብኮ ከፎ ሰኒ ዐለ፡” ትቤ እግለ እብ እንቤዕ ሙሉእ ለዐለ ዕንታተ ዲብ ትማሰስ።

ጁከት ሓለት ኖሪት ሰበት አትአሰፈተ “አብሽርኪ ኖሪት ንየትኪ ኢተአትሓጭሪ። ሓለትኪ ህዬ ቅዌተ ይህሌት እግልዬ፡ ድብርት ወሕግዝት ክምሰል እንቲመ ዲብ ገሮብኪ እቀርኡ ህሌኮ። አዜ ህዬ አባይኪ ሕቼ ፈዳቢት ኢትብከይ ትም በሊ፡ ሰብር ደይ ህድኢ፡ ክሉ ለቴለልኪ ሓኪ እግልዬ” ቴለተ።

ጁከት እሰፍቲት ወሕይርቲት ዲብ እንተ “አነ አቡዬ ክልኤ ምንዬ ለልንእሽ ሐዋቼ እንዴ ሐድገ ትሩቡሊ ክምሰል ጌሰ ዲቡ ሞተ፡ ወእምዬመ ግረ አቡዬ ሕማም ትሩድ ሐመት። ሐበት ሰበት አለብነ ህዬ እግል መናበረት ሐዋቼ ወእግል ሰራይ እምዬ ዲብ እብል ክሉ ዲብ ቤትነ ለዐለ አግርበት አዝቤክዉ። ምናተ እሊመ እግል ዶሉቱ ዲብ ኢኮን መሰደድነ ይአርሀ። ወእብሊ ለእፈትየ ዋልዳይቼመ እብ ሰቡብ ድብር ወሐገሌብ እግል ሞት ሰለምክወ። አቡዬ ዐሬት፡ አነ ወክልኤ ሐዋቼ ህዬ ዲብ አካን ብራቀ ምሰል ድብር ይትምነ አብ ወእም ሰደው እትነ።

“እብሊቱ ህዬ ሕኔት አነ ወሐዋቼ እምበል ርኢያይ ወሳምዓይ እብ ግሳይነ እንመይት እንዴ እቤ እግል መናበረትነ ለገብእ ሽቅል ሐዜኮ። ከደን ዲብ እትፈረር ክሰረ፡ ምልሕጤ ወዶል ህዬ ፋል አዘቤ። ዶልዶልመ ዲብ ጀራዲን እንዴ ግሰኮ አራንሺ ወመንደሪን እንዴ ትዛቤኮ አዘቤ። ምናተ አሰቡሕ እግለ ንኢሽ ሕቼ ሸሙይ እንዴ አልበሰክወ ወአተፍጠርኩወ እት ቤት እደበአ። እግለ ምዕባየ ምስተቅበለ እግል ኢልደመር አስክ መድረሰት እሳርሐ። ሐቆሀ እንዴ አቅበልኮ ምሰለ ንኢሽ ሕቼ እጼኔሕ። ለምግባይት ሕቼ ምን መድረሰት ክምሰል አቅበለት ህዬ ምሰለ ንኢሽ ሕቼ እንዴ ሐደግክወ ለናይ መናበረትነ ክሰረ ወፋል እግል አዝቤ እት ክል ፍድግ እቀሴ ወአንጎጌ። ማሲ ምድር ለእለ ረክብኮ ሰላዲ እንዴ ጸበጥኮ ዲብ ሐዋቼ አቀብል ወየም ድራርነ እገብእ። እንዴ አድረርክወን ወአሰኩብክወን ህዬ አስክ ሰር ላሊ ልባሰን ዲብ ሐጽብ ወአግርበት ቤት ዲብ አነድፍ ወእነዝም ወናይ ፈጅር ለገብእ ወራታት ዲብ እሸቄ ለላሊ ሕድተ እሰኩብ። ሐቆሀ ድይርት ዲብ አነ መጦር ሐዋቼ እብ ሰምጬ እገብእ። ሓለቼ ክእናተ” ዲብ ትብል ለሰድት ቅሰተ ሓኬት።

ጁከት ለሓለተ ወለት ሰበት አርሐመተ፡ ዕንታተ ትማልአ። ክርንተ ዲብ ትትባተክ ወረአሰ ዲብ ትነክንክ “ደሐንቱ አብሽርኪ ኖሪት ሕቼ፡ ብዞሕ ኢትትአሰፊ፡ መጦርኪ ህሌኮ። ክሉ ለለአትሐዜኪ እግል ዓውነኪ ዱሊት አነ” ቴለተ። እሊ ወክድ እሊ ኖሪት እብ ህግየ ጁከት ፋርሐት እት እንተ፡ “ሹክረን መንባይቼ” ዲብ ትብል በልሰት እግለ። እንዴ አትሌት ኖሪት ለመዝብያይትለ ክሰረ ክእነ ወሰከት፡ “አዳም ዝያድ ሕኔት ዲብ ብዕዳም ዲብ ርሑ ምን ልተንኩብ ለሐይስ። ሐገሌብ ወድብር ህዬ ሰራዩ ሸቅል ወወቀይ ሰበት ገብአ፡ አናመ እበ ሕቡሉክ ዲብዬ ለህለ ድብር እንዴ ይእጀግሕ ዲብ አርወሐቼ እንዴ ተንኩብኮ ዲብ ክድመት ሐዋቼ ትፈረርኮ። ሸቅል ወጸገም ህዬ ሸረፍ ወምን ድብር ወሐገሌብ ለለአባሬከ ብሰር ቱ ለልብል ረአይ ብዬ። አዳም ህዬ አሰልፍ እግል አርወሐቱ ወሐቆሀ እግል ሐዉ ወአቃርቡ ገብእ” ዲብ ትብል መንፍዐት ሸቅል ወደሐት እግለ።

ጁከት እብ ኤማን ወወቀይ ኖሪት ዲብ ትትዐጀብ ወዲብ ትትፈከር ለእሱፍ ዐለ ወጅህ በርሀ። ብሰጥት ዲብ እንተ እብ ሰብር ወወቀይ ኖሪት ተዐጀበት። ኖሪት ላተ ምሴት ምሴት ዲብ ቤት ጁከት ዲብ ትገይስ ወምነ ተአመጽኡ ለዐለት ክሰረ ወፋል ዲብ ተአዘቤ እተ አሸሁር ሓለፈት። ጁከትመ እግለ ፋርሰት ኖሪት ፈቴተ። ዲብ አርወሐተ ለትተንኩብ ወለሳድፈ መታክል ለትትዐዬ ዋቅየት ክምሰልሀ ርኢት ሰበት ኢኮን። ኖሪት ክልዶል አስክ ቤት ጁከት እንዴ ትመጽእ ትዳግም እግለ ምንመ ዐለት፡ ኖሪት

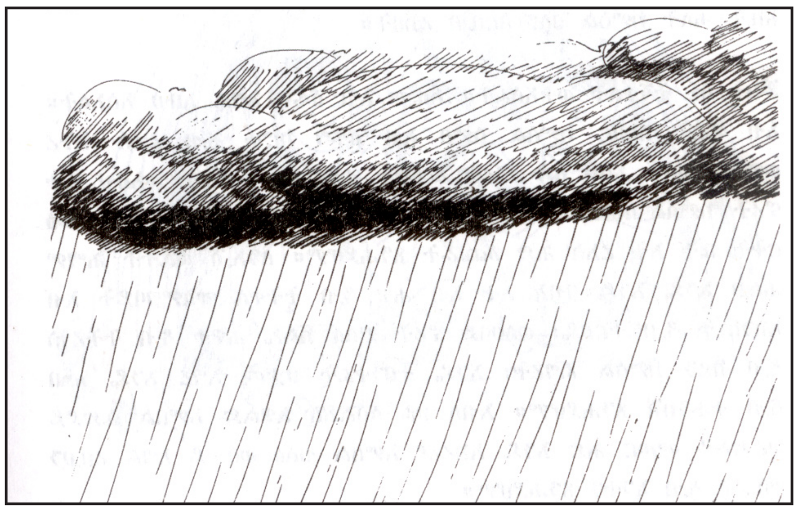

ሐቆ ገሌ አያም ዲብ ምግብ ከንዶእ ለጀሬት ዲበ መጽእ አቤት። ዲብ ቤት ጁከት እንዴ ኢትመጽእ ህዬ ሰልአስ አምዕል ወዴት። ጁከት እብ ኢመጽእ ኖሪት ትሻቀለት ወሚ ክምሰል ሳደፈየ ዲብ ሀመት አቴት።

ጁከት ሐቆ አርበዕ አምዕል አስክ ቤት ኖሪት እግል ትብጽሕ ወሓለት ኖሪት እግል ትድሌ ዲብ ትጠባጠብ አመት አለበ ዐስተር እብ ጸሊም ደበኒት ትገልበበት። ሸማላት እብ ክል እንክር ህንዲዬ ቤለ። አበረቅመ ተልዋሕ ዲብ ልብል እግለ ጸሊም ረሶብ ሻልዐዩ። ሀዳይድ እብ ክል እንክር ደባለቀ። ሐቆ ሐጫር መደት ህዬ ለድቅብ ዝላም እብ መታዊት ዲብ ምድር ትከሬት ወለ አርድ ክምሰለ ሕርበት እበ ሸሽሕ ልብል ለዐለ ዬዘር ትገልበበ።

እትሊ ወክድ እሊ ጁከት ባክ አቡሀ ዲብ ትበጥር እበ ሸባክለ ቤት ዲብለ ልውሕዝ ለዐለ ሸዋርዕ ወእግለ ዐስተር ግልቡብ ለዐለ ደበኒት ዲብ ተዐፌ ተዐጀበት። ላመ ምድር ክምሰል አትዋሐዘ ሰኒ ወአማን ገረመ። እሊ ወክድ እሊ ጁከት እግል አቡሀ “ይበ ያሬት እሊ ምድር ክልዶል ክእኒ ምንዲ ዘልም ወገርም” ክምሰል ቴለቱ፡ አቡሀ ዲብ ለአስተንትን “አማንኪቱ ጁከት ወለቼ” ቤለ ወሐር መደቲት አስተንተነ። ምን ሐዲስ ዲብ ወለቱ እንዴ ትወለበ “አማንኪቱ ጁከት፡ ረሕመት ረቢ ህዬ መንፈዐተ ዐባይተ፡ ምናተ መደረትመ ትወዴ። ዝላም ለሱብቡ ደረር ብዞሕ ቱ፡ ወእብ ፍንቱይ እግለ ድቡራም ወሓግላም መደረተ ዐባይተ” እት ልብል በልሰ እግለ።

ጁከት እለ ህግየ አቡሀ ደሚረ ነክአት ወሓለትለ ድብርት መዝብያይት ክሰረ ኖሪት ፈቀደት። እግል አቡሀ ሓለት ኖሪት ወሐዋተ ሓኬት እግሉ። አብ ጁከት ቅሰት ኖሪት ምን ወለቱ ክምሰል ሰምዐ፡ ህቱመ ተአሰፈ ወእግል ወለቱ “ምን ፈድልኪ ጁከት ወለቼ! እለ ትቢለ ለህሌኪ መሰኪነት ወለት ቴለለ ድለይ። ደሐን ምን ተሀሌ በዲር ወመጽአተኪ” ቤለየ እብ ረሕመት ወመትኢያሰ እግል ለዓውነ ዲብ ለሐዜ።

አብ ጁከት ዲብለ ነብር ዲበ ለዐለ መዲነት እግል ብዝሓም ድቡራም ወየታይም ራዴ ወምነ ረቢ ሀበዩቱ አርዛቁ ካፍሎም ወምን መሐገዝ ለአረትዮም ወለዓውኖም ዐለ። ሐቆ እሊ ጁከት አስክለ ኖሪት ወሐዋተ ነብረ ዲቡ ለዐለየ ድዋራት ትወከለት። ዲብ ትሰአል ወተአተንትን ህዬ ቴለል ኖሪት ወሐዋተ እግል ትድሌ ትጻገመት። ብዞሕ ክም ትሰአለት ኖሪት ወሐዋተ እት እኪት ሓለት ክምሰል ህለየ ሰርቤብ ረክበት።

ጁከት ሰኒ ትሻቀለት ወተአሰፈት። አዜመ እብ ሸፋግ እግል አቡሀ አሰአለት። አብ ጁከት ለከበር ክምሰል ሰምዐ እብ ሸፋግ ካሮሁ ዲብ ፈረሱ ከትረ ወምስል ወለቱ አስክ ቤት ኖሪት ወሐዋተ ተሀርበበው። ጁከት ወአቡሀ ቤት ኖሪት ክምሰል በጽሐው፡ ኖሪት ወክልኤ ሐዋተ ዲብ ሐቴ ንኢሽቲት ወዕርቅት ቤት እት ረአስ ሕድ ዕጬራት ጸንሐያሆም። ለንኢሽ ወሌተት ሕማም ሐሊቦ እንዴ ገብአ እተ እብ ሐዝ እንዴ ትትቀሌ ወለምግባይት እብ አከንከኒት ዲብ ተአርዐዬ፡ ወለ ዐባይ ኖሪት ምሰል ክልኤ ሐዋተ ዲብ ትትረገስ ዲብ ከደን ክምሰል ፈግረት፡ እንዴ ተዐንቀፈት ህታመ እግረ እንዴ ነጥበት ዲብ ተሐንክሽ ጸንሐያሆም። እብለ ህዬ ለሰልአስ አዋልድ አምበል ሴድያይ ወራድኣይ መጦር ሕድ እንዴ አክረረየ እምበል ብላዕ ወስታይ እግል ረቢህን ግሱያት ዲብ እንተን ጸንሐያሆም።

ጁከት ለቴለለ አዋልድ ሰበት አሰፈየ፡ እብ ሸፋግ ዲብ ቤተ እንዴ አቅበለት ክሉ ለለአትሐዜ ነበሪት ወሲቶ አምጸአት እለን ወእባሀ እግል ትራዕየን ባከን ትመዬት። ፈጅራተ አብ-ጁከት ዲበ ካሮሁ እንዴ ጸዐነየን አስክ እስብዳልየት ነስአየን። ወዲብ እስብዳልየት መራዐየት ሰኔት ወዕላጅ ወደው እለን።

ሐቆ እሊ ጁከት እግል ኖሪት ምስለ ነስአተ ወአብ ጁከትመ ለነኣይሽ አዋልድ ክምሰል ተዓፈየ ምስሉ እንዴ ነሰአየን መስኡልየተን ረፍዐ። ጁከት ሕተን ላተ ክል-ዶል ዲብ አርወሐቼ እግል እተንኩብ ብዬ ሰበት ትብል፡ ክምሰል ሐዬት ወተዓፌት ዲበ ናይ በዲር ሸቅለ (አዝበዮት ክሰረ፡ ፋል፡ ዕጬይ ውብዕድ ሓጃት) አቅበለት። ኖሪት ክሉ ምን አዝበዮት ትረክቡ ለዐለት ማል ረአሰ ሕድ ዲብ ትከሬ ገሌታይ ማል ወዴት። አብ ጁከት እብ እንክሩ መአንበት ለገብእ እግለ ማል ሀበየ። ሐቆ ብዞሕ ተዐብ ህዬ እበ እሉ ረክበት ማል ድካን ወንዋይ ወዴት። ኖሪት እብ ፈድለ ኢትትሐለል ንየተ ወለጁከት ወአብ ጁከት ለወደወ እግለ ሰዳይት ምን ድብር አባሬት መናበረተ ህዬ ዲብ ትሰኔ ጌሰት። አርወሐተ ቀድረት፡ ወሰሜት ወቀለት።

ዲብ ደንጎበ ለፋርሰት ኖሪት እበ ለህበተ ወምርወተ ምነ ጡይምት ዲበ ለዐለት ሸግዪት ድብር ወሐገሌብ አባሬት። ክሉ ሱዱፈ ለዐለ መታክል ወመሰደድ እንዴ ትዐዬት እግል ረሐ፡ ሐዋተ ወመዐያሀ ገብአት። ገበይ ምስተቅበለ አርተዐት። ሰበት እሊ ሐያት ወድ አዳም ክል-ዶል ጅህድ ወንዳል ተ። ፍቲ ወረሕመት ሕድ ህዬ ገበይ ዐውቴ ወሰርገል ተ። እብሊቱ ኖሪት እግለ ተሀንጥዕጥል እተ ለዐለት ሕርበት ድብር ወሐገሌብ እንዴ ሸምከት ሐሳል ርዝቅ ወበርከት ለዋሌት።

ዔማት ክታብ እፈ.

ከልሹም መሐመድ

ዓዳት ሰባት እብ ስሙድ፡ ስቅራት መህረጃን ኤረትርየ 2019

ጅምዐት 16 ኦጎስት 2019 አሰቡሕ ባካት አዳሕየት ምዕል ክስተት መህረጃን ዮም ዓመት ዐለት። እሊ መህረጃን እሊ እብ ኬር ብሹር ሀለ። ምድር አግያም ላብሱ መተቅብለት ወመዳልየት ዕፌ ምግብ ዝላም ወጠለት፡ ምግብ አክደር ወረሸት ዲብለ ረሓብ ሐረት ኤክስፖ ልትዘራከው ሀለው።

እሊ "ዓዳት ሰሙድ እብ ስሙድ" እበ ትብል ስቅራት ገብእ ለሀለ መህረጃን 2019፡ ርኢስ እስያስ አፍወርቂ ረስሚ ፈትሐዩ። ሴዕ ለቆምያት ክል ሐቴ እብ ትልህያሀ አሴረሪት እንዴ ገብአየ ርኢሰን ውብዕዳም ሓይሳም ጋሻሀን ትከበተየ። ርኢስ እንዴ ተለው ውቁላም ሰብ ሰልጠት ሕኩመት ወጀበሀት፡ እት ኤርትርየ ለመርከዞም ዲፕሊማስዩን ወዓዙመት ለገብአት እግሎም ምን አቃሊም ለመጽአው እብ አላፍ ለለትዐለቦ ጋሾታት ወመሻርከት እግለ ናይረት ከቡቴ ልዉቃም እለ እት እንቶም ወእሻረት ሐምዴሆም እደዮም እግል ሰላሞም ዲብ በጣብጦ እግለ እግል ሕሸሙቶም ሰስዒቱ ወኅይላሁ ለአርኤ ለዐለ ሸዐብ

እንዴ ሐልፈው እተ ብዕድ ዱሉይ እሎም ለዐለ ዕፌ ቀደመው።

እብ ቃዓት አቃሊም እንዴ አንበተው ክሉ ረአው። ዕፌ ምህዞ ወሰንዖት፡ ዕፌ አሽካል፡ ዕፌ ፈርያት መአሰሳት፡ ለለአደርስ ወለአትፋጌዕ በራምጅ አጀኒት፡ ዕፌ ውዛራት ክምሰሌሁመ ዕፌ ዝቤ አክትበት እሉ ትፈረጀው። እት ለዐፋ ደለ ዝያድ ተውዴሕ ሐዘው እሉ ጋራት እብ መዳልየት ሐብሬ ተሀየበው።

ሐቆለ ዕፌ ሕድርኖት ገብአት እሎም። እት ዳሰ አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ለትፈናተ ነበሪት ዐድነ ገሺሽ እከሎታት፡ ዓሰ ተንዱር፡ . . . ክል ከይራት ለቡ ፈጡር ትዳለ እሎም ወእት መአዲታት እንዴ ተዐገለው አፍጠረው።

ጅምዐት ምን ገጽ ፈጅር ረስሚ ለትከሰተ መህረጃን አስክ ከሚሸ 22 ኦጎስት እግል ለአተላሌቱ። ክል አቅሊም ለእግሉ ተውብ ርዝቅ ደለ መጽአየ መጋዝላይ እግል ልዕፈዮ ክም ቀድር ዋድየት ሀሌት። እብ ዓመት እትሊ መህረጃን ለቀርብ ጽበጥ ብዙሕቱ። ውርስ ዓዳት ወሰዋልፍ ለልትቀደም እቱ ትልህየ ዓዳት ወሙሲቀት፡ አብያት ዓዳት ወመንበረት ቆምያት ለሸሬሕ ቀወሺ፡ ጅግረ ፈን፡ ዕፌ ምህዞ ወሰንዖት፡ ዕፌ ጸራብ ወወቀሮት፡ አድጋማት ወቅሰሰ በዲር፡ ዕፌ እተይ መአሰሳት፡ ለለአደርሰ ወለአትፋጌዕ በራምጅ አጀኒት፡ ዕፌ ወዝቤ አክትበት .... ከምክም። እብ አግቡይ ቀደሞቱመ ፍንቱይ ጋብእ ሀለ። መስከብ ዝቤ ወመትዛባይ ፍንቱይ ሰበት ገብአ ለፈርያት ፈን ውብሰር እግል ልዕፌ ለለሐዜ እምበል ዘሕመት ወረብሸት እብ ራሐቱ እግል ልዕፌ ውጡይ እሉ ሀለ። ምን ዕፌሁ ክም አትመመ ቅድወቱ እንዴ ወደ እበ መፍገሪ ፋይግ እት እንቱ እግል ልትሳረሕ ለቀድሩ።

እግል አጀኒት ወደረሳመ ፍንቱይ በራምጅ ዱሉይ ሀለ። እብ ምዩሎም ዲብ ልትለወቀ አምር ለከሰቦ ምኑ ወመቅደረት አካዳሚ ዲብ አደቀቦት ለሰዴ መጃል ቴክኖሎጂ ሐብሬ።

ለበራምጅ፡ መትላማድ ረሰም፡ መክተበት ዲጂታል፡ መትኣማር ምስል ቴክኖሎጂ ሐብሬ ወወቀዩ፡ ዕፌ ፈን ፓፔት፡ ሐረት ፋግዖት፡ ወምስል አርዛቅ ወጠን ወወራት ውዛራት ለለአትኣምር ጽበጥ ለከምክምቱ ።

ነፈር መርከዝ ተዐሊም ወታየኖት አጀኒት ወደረሰ መምህር ሜሪ ተሰፋሚካኤል አግደ ሀደፍ ናይለ ቅዱም ለሀለ በራምጅ፡ አጀኒት ወደረሰ ዲብ ልትፋግዖ፡ ምስል ቴክኖሎጂ ለልትኣመሮ እበ አርድየት እንዴ አጥፈሕከ መቅደረቶም ፈተሾት ወጠወሮት ክምቱ ተአፍህም።

እሊ ዲብ ሐረት ኤክስፖ ለሀለ መርከዝ ምን ኣመረ ዲብ ወክድ ማህረጃን ሌጠ ለሸቄ እግል ኢልምሰል፡ ሰነት እብ ግዲደ ዲብ መጽኦ እግል ልትነፍዖ እቡ ከም ቀድሮ መምህር ሜሪ ተአፍህም። ዋልዴን እለ እንዴ ኣመረው አጀኒቶም እትለ መርከዝ እንዴ መጽአው አምር ክም ከሰቦ እግል ሊደዎም ወለአትናዩቶም ሀዬ ትፋኔት።

እተ መርከዝ እንዴ ደርሰው እት ናይ ዮም ዓመት ማህረጃን ዕፌ ቀድሞ ለህለው ደረሰ እብ ጀሀቶም፡ እበ ረክበው አምር ለትፈናተ አሽቃል ፍጥር እግል ልቀድሞ ክም ቀድረው እንዴ ሸርሐው፡ ዋልዴን ምራድ ወምዩል አጀኒቶም እንዴ ፈሀመው እግል ልሰደዎም ትፋነው።

ምን ሐረት ኤክስፖ ለትፈናተ ፈርያት ዕልም እግል ልትሐፈሰ በክት ፍቱሕ ሀለ። ርክን ዕፌ ወዝቤ አክትበት፡ ናይ በዲር ወሐዲስ አክትበት እንዴ ከምከመ እብ ዐውል ራቴዕ መትዛይረቱ ልትሐደር ሀለ።

ዎሮ ምነ አክትበቶም ለአትኣምሮ ወለአዝቡ ለዐለው ኬትበት - ፕሮፌሰር የማኑብርሃን ግርማጽዮን፡ ለዕፌ፡ ለመድ ቅራአት እግል ልሰበቅ ወኬትበት እግል ልትናየቶ ለሰዴ ክም ቱ እንዴ ሸርሐ፡ ዲብ ዐውል አክትበት ጋብእ ለሀለ አንቀሶት፡ ተኣምርተ ናይ እሊ ክምቱ ሐበረ።

ዔፍየት መህረጃን ኤረትርየ ምን ዐድ ልግቡእ ወኻርጅ እት ሐቴ ሐረት ደውለት እብ ተማመ ክመ ረክበው መሰል እቶም። ለናይ አሰልነ አብያት ከፎ ክም ልትነደቅ፡ ምንሚ ክም ልትነደቅ፡ እብሚ ክም ገምል ወገርም፡ ነባሪ ወመባልሰ፡ ልብሰት ወሰርጎ፡ አድጋማት ወአሸዓር፡ ሐልየት ወሙሲቃት፡ ተእሪክ፡ ፍርሰነት ወጽጎት፡ ምህዞ ወፍጥር፡ መቅሬሕ ወበሰር አርትዖት ሸንኪት ወሕፍዘት ሰኔት ናይለ ሴዕ ክም ሐቴ ላተን ቆምያትነ፡ ክሉ ዲብለ ሐረት ሀለ። ለጂል ሐዲስ እግል እት ልቡ አካን እግል ለሀቡ፡ ንኣይሸ ሌጠ እንዴ ኢገብኡ ላመ ዐባዩ እግል ለኣሙሩ ወልሸነኖ እቡ እለ ቃዐት ሒለት ለትሀይብ ወንየት ለትፈቴሕ ክምተ ለልትፈረጅ ኖሶም ልሸህዶ። ወጠን እግል ትትዐመር ወትበኔ፡ አዳመ ሕድ እግል ልጽበጥ፡ ሕድ እንዴ ኣመረ ዓዳት ሕድ እግል ልሐሽም እሊ መሰል ብዙሕ ጅህድ ለገብአ እቱ ዕፌ ቀደሞት ዶር ዐቢ ክምቡ ሀዬ ለአክዶ።

ለእሊ ዕፌ እት ሸዐብ እግል ልቅረብ ለትጀሀደው መመቅረሐት በራምጅ ሀዬ ዝያድ እግለ ቅዱም በሰር መንበሮ፡ ተእሪክ፡ ዓዳት፡ ወጂህ፡ መቅሬሕ ወውሕደት ቆምያትነ ለኸሰሰ ጃንቡ መተቅብለት ሰኒ መዕነቱ እግል ለአዳውሮ ወነኣይሸ ውላዶም ክም ልርእዎ እግል ሊደው ትፋነው።

ዕፌ ንድቀት አብያት ወመንበሮ አሰል፡ አግርበት ቤት፡ ለበብሰ፡ ንዋያት ሐርሰ ውብዕድ መሰሰኒ እተይ ላቱ ኣላት፡ ንዛም ቤት ወሐረት ውብዕድ ከምክም። ለቀዳምያም እግል ጠቢዐት ወድዋር እንዴ ኢለከርቦ አክልሚ እት መዓል ለአውዑለ ክም ዐለው እተ አብያቶም ዶል ትትፋከር እግል ትፍሀሙ ትቀድር።

ዲብ ገጽ 8 ልተላሌ.....

ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ እት ኢጣልየ

ኬትባይ፡ ሀይሌስላሴ ወልዱ
መተርጀማይት፡ ዓሸ ዑስማን

ዲብ ሄለል ሰብተምበር 2018፡ እብ መናሰበት መሀረጃን ኤረትርየ ዲብ ሐረት ኤክስፖ ዎሮ ሐደስ ጋብእ ዐለ። ህቱ ህዬ መድሐራት ናይለ አብ አው መአንብታይ ግድለ ሰለሕ ሸዐብ ኤረትርየ ላቱ ሸሂድ ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ ዐለት። ከለእብ ካትብ ምናድል ሀይሌስላሴ ወልዱ ለትከተበ ክታብ፡ ሓምድ ምን ክምሰልቱ ታሪክ ሐያቱ ዕበያቱ፡ ፍርስነቱ ውብዕድ ለሸሬሕ ጽበጥ ፋግር እቱ ዐለ። ከምን ጽበጥለ ክታብ እግል ዮም ምዕራፍ ሰለስ እግል ንታይን እኩም፡

ሓምድ እት ሸፍትነት አርብዓታት

ሰነት 1941 ሕኩመት ጥልያን አክተመት፡ ኤረትርየ ሐን እዳረት እንግሊዝ ትትመቃረሕ እት ህሌት፡ እድሪስ ዐዋቴ (አቡሁ እግል ሓምድ) ምን ሺመቱ ኢትከረ። እብ አፍ አትናያት እንዴ ገብአ እግሉ ክም በዲሩ ሸቅሉ እግል ለአተላሌ ተሐበረዩ። ምናተ ሰበት ዐበ ወሸፍትነት ሰበት ገርገረት ግውርነት ሓምድ ወልዱ ሐዘ። “ዐድከ አቤከ ሚ አነ ሕጉዝ ዲብ አነ ዲብ ረአስ ፈረስ ሸኒን ትርኤከ ነዐ ርድአኒ፡” እት ልብል ዶልከ ልኡክ ዎሮት ነድእ እቱ ዐለ።

ሓምድ ለለኣይክ ክም በዝሐ እቱ፡ ፌነ አቡሁ እግል ኢልጥለም እሲቱ ተረግ እንዴ አበለ ዲብ ብያኩንዲ ትከምከመ። ክም መጽአ፡ ኢክመ እለ ፈርሀ፡ ክሉ ክም በዲር ጸንሐዩ። እኪት ወሓጀት ጀዲደት ኢረአ። ሐቆ እለ እሲቱ እንዴ ሐድገ ማጽእ ሰበት ዐለ ተዐሰ። ከ “እተየ ህለው ለዘምተውኒ ወቀትለውኒ ትብሎም ለዐልከ?” ዲብ ልብል ዲብ አቡሁ ጪጮ ቤለ። “ሸፈቲት ክም መሓዝ ሚዘሩ፡ አምዕል ሐቴ እግል ትርአዮምቱ” እት ልብል እድሪስ እብ ቅሩታዩ በልሰ ዲቡ። “ብዕድ ሐቆ ተሣገ እንዴ ሐድገዩ ኢልግረብ ፈርሀ ከእበ ክእነ ቤለ።” ልብል ዑብደለ ጣሀ ለልትበሀል እግል እድሪስ ቅሩቡ።

እድሪስ ሰልጠቱ ምኑ እግል ኢልትከሬ ዲበ አካን ለልትሐረኮ ዐሳክር እንግሊዝ ሐቆ መጽአው ለዐል ወተሐት ልብል። ለእለ ወዴ እግሎም ትትቀዌ እቱ። እንዴ ሐርደ ህዬ ሰኒ ልትሐደሮም። ውላድ እንግሊዝ ህዬ እንዴ ፈርሐው፡ እግሉ ወለመሱሉ እግል ልክሰቦ፡ ሰከር፡ በስከዊት ውብዕድ ለህዩቦም። ሓምድ እሊ ጠባዬዕ እሊ ልቡ ኢከረዩ። አቡሁ እግል ብዕዳም ዲብ ልዳነን እግል ልንበር ኢረደ። እንግሊዝ ወድዉ ለዐለው አትቀላዋጥመ ናይ ጀሳሰት መስል ዲቡ። እንግሊዝ ሐቆ አቴት ክለ ለሓለት ለዶል ለሀ ትበሸከለት! ሰላም አለቡ፡ ንዛም አለቡ! ሓምድ እግል ልትከበቶም ወልትሐድሮም ኢኮን ረአየቶም አበ። ኖሱ ሸማሎም እግል ልክብሁ ኢሐዘ።

አምዕል ሐቴ ምን አስመረ ለትበገሰ ኮሎኔል እንግሊዝ፡ ጸዓዲ ለብእቶም 100 ለጉብኦ ዐሳክር አሰሩ ዲብ ጉብኦ፡ ብያኪንዲ አተ። ክ’መ ልሙድ ዐድ ትከበተዮም ወእንዴ ዓረፈው ሰደ ብጋሰቶም፡ ኮሎኔል እግል እድሪስ እንዴ ነቅመዩ፡ “ዲብ ቀበት ሰሰ አምዕል እሊ ድዋር እንዴ ገንሐነ እግል ንምጸእ ቱ፡ እብለ እግል ነአቅብል ሰበት ቱ፡ 20 ረአስ ሐ ሕራድ አዳሌ እነ” እንዴ ቤለ አማውር ሀበዩ። ክለ እግል ልብልዕዋቱ ወለ እንዴ ነሰአወ እግል ሊጊሶ ረቢሆም ደልዮም።

እድሪስ ለተሀበዩ አማውር እንዴ ትከበተ እምበል ጎማት ናዩ ወናይለ ውላድለ ዐዱ ሐ እግል ልከምክም ትባደረ። አምዕለ ዋጃብ ዶል ቀርበት ላኪን ሓምድ ትቃወመዩ። “ምን ድቡራም ወእምበል ምራዶም! ኢትገብእ። ወለ ምን ናይከ ሐቴ ወአት ተሀይብ ኢተሐይስ እከ!” ቤለዩ ሓርቅ ዲብ እንቱ።

እድሪስ ምስሉ ሕኔት ልትፋሀም ሕሰሩ ኢወደ። እብሊ ሓምድ እንዴ ትቀጸበ፡ እግል ሰልፍ ኢነት ምስል አቡሁ ትበአሰ። “እንተ ዐቅል አለብከ፡ ምን እንዴ ገብአው ቶም እሎም ከለዐል ወተሐት ትብል እግሎም ለህሌከ። ኖስከ ለአምጽካሁ ሰቡብ ቱ ለእሰሩከ ወልቅተሉከ አነ ኢከሰኒ” እንዴ ቤለ ዐየረዩ ከጌሰ። ለዐለ ንዋይ ቢያኩንዲመ ኢሐድገዩ እብ ተለቹ ወናሱ እንዴ ነሰአዩ ተኸላምባ ለደደ።

ሰካንለ ድጌ ሚ ክም ለአመሰምሶ ቀወውከ እብ ሸቀላት ዲብ ሓለት ገብአው። ለዶል ለሀ፡ እሊ ለዳገመ ዑብድለ ጣሀ፡ ሐቴ ፍክረት ምን ኢለአመጽእ፡ ምን ኣመረ ሓምድ ዔቡ ወፈግረት። ለፍክረት ክእነ ዐለት። እድሪስ እት ሳድሰለ አምዕል ምስል ሑዳም አንፋር ልትሐበዕ፡ ዑብደለ ጣሀ ኖሱ ህዬ ዲብ ዐድ እንዴ ጸንሐ፡ ለኮሎኔል ክም መጽአ፡ “እድሪስ ሐ እግል ለአምጽእ እግልከ ሸንከት ጋሽ ጌሰ። ልርኩብ ወልሕገል አስክ እለ ኣምራመ ህሌነ አለቡ!” እንዴ ቤለ እግል ለአመስምስ። ዐድ እብለ ትዋፈቀ፡ ዲበ አምዕለ ዋጃብ እድሪስ ተሐብዐ። ኮሎኔል ህዬ መጽአ። ለመሰምስ ሐሰት ህዬ ትቀደመ።

“ዴሼ ሰገ እግል ልብለዕ ወኢአቤኮ፡ ሻፍጋም ሰበት ህሌነ ላኪን ምን ተርፍመ ምሸክለት ኢኮን፡ አዜ ህዬ እድሪስ እግልነ ዲብ ለአንጎጌ አርድ ኢልምሴ ዲቡ ቅሩብ ሀለ ምን ገብእ ትላከው” ቤለ ኮሎኔል፡ ብሰርለ ዐድ እንዴ ኢደሌ።

እተ ዶሉ እድሪስ ትላከው ከመጽአ። ለትሀየበቱ አማነት ሰበት የአትመመ ፈርሀ ከሳምሑኒ ቤለ። ለኮሎኔል እግል ልትረየሕ እንዴ ቤለ ሐቴ ምን ሓምድ ታርፈት ለዐለት ወአት ሐንኪሸት እብ እጋለ ትበርዐ እግሉ። ኢክመ ፈርሀዩ! ኮሎኔል ወለሐቴ ኢበለ። አክል አክል ኮሎኔል ወዐሳክሩ ለወአት እንዴ ሐርደው በልዐወ ወለ እጋል ሐድገወ ከገበዮም ጨርመው።

ሓምድ ለእብ ቀሰብ ናስአ ዐለ ሐ እንዴ ነሰአ፡ ዲብ ተኸላምበ ሰለሰ ወሬሕ ወደ። እብሊ ሰካን ብያኩንዲ ወዐዱ እምበል ሐሊብ ወሔሳስ እግል ልንበሮ ሰበት ኢቀድረው፡ ዶልከ ተከዜ ዲብ ልትዐደው ለንዋይ እግል ልብለሱ እቶም ተሐሰበዉ። ምን እግል ልስምዖም እዝን ጽምት ሀበዮም ከከልአዮም ቱ። ኩሉ ፈድል፡ ዑብደለ ጣሃ ቱ። ለብሰር ለአመጽኣመ ህቱቱ፡ ሓምድ እንዴ ተሣገ ለለአሰሜዕመ ህቱ ገብአ። እንዴ ጌሰዩ አንስ ወአጀኒት እብ ሐሮ ቀተልከ ክም ቤለዩ። ሓምድ ብያኩንዲ እግል ለአቅብል ሰኒ ቤለ።

መውዕለት ንዋዮም ዲብ ለአበልያ አስክ ብያኩንዲ ገዐዘው። ሓምድ ህዬ፡ ረዩሞም ቅሩቦም እንዴ ገብአ አሰሮም ገብእ ዐለ። ዲብ ገበዮም፡ ሰድፈት እበ ባካት ልትሐረኮ ለጸንሐው ሱዳንዩን ዐሳክር እንግሊዝ፡ ዲበ ሰበ ንዋይ መጽአው። መንበረት ዐስከርተ ኢኮን፡ ገሌ ምኖም ለመውዕለት እንዴ አትፋርሀው ዐጣል ሐልበው። ክእነ ዲብ ወዱ ለረአዮም ዑብደለ (ሑሁ ንኡሽ እግል ሓምድ፡ ግረ እንዴ አቅበለ ሓምድ አሰአለ። ምን በዲሩመ እንግሊዝ ኢፈትየ ኢኮን፡ እለ ለረክበ መሰለዩ ምን ረዩም ጠልገት ምን ለክፈ ኦሮት ምኖም ሀንፈ ከመተረነቱ ትቀዌት።

መሰአለት እት ተአኬ ጌሰት። ሰካን ቢያኩንዲ “ቄትላይ አምጽኦ አውመ ቄትለት ግብኦ” ትበሀለው። ዲብ ምሸክለት ትከረው። ሰልፍ ለእለ ወዱ ቀወው። ሐር ላኪን ለእቡ ፈግሮ በሰር ባሰረው። መዐደይ ሴቲት ለሀለ ዐጣል ናይ ወልቃይት ቱ። ለማይት እቱ ሐቆ ጸንሐ፡ መስኡልየት ለረፍያ ወልቃይት ቶም ዲኢኮን ሕነ ኢኮን” እንዴ ቤለው፡ ከአመሰመሰው። እብሊ እንግሊዝ አምነቶም ከቀድየት ተመት። ሓምድ አዜመ ካልእ ዶል ጀሪመቱ ትሰተረት።

ሓምድ ሐቆ ኢትአመርኮ እብ ሰላም ነቢር ለሐየሰኒ ኢቤለ! “እበው ወፍተው አነ ወእንግሊዝ ምስል ይእነብር። ምድርን ምድር እቡሆም ኢኮን ወምድር እሞም! እሊ ምድርናቱ። እንግሊዝ ወዐሳክረ ክም ሺዶብ እግል ልትባተኮ ቦም”፡ እንዴ ቤለ እቢሁ አድሐ ጸዕደ ወደየ።

ዲብ አውቴት - አባላናየ ባካት ኣንቶሬ፡ አምዕል ሐቴ ዐዱ ሀደምደሚ ቱ ዑስማን ለልቡሉ ትግሬታይ በዐል ንዋይ፡ እብ ሸፈቲት ኩናመ ትቀተለ ወንዋዩ ትዘመተ። ገሌ አቃርብለ ሞተ እግል እድሪስ አሰአለው። ብዕዳም ህዬ ኣንቶሬ እንዴ ጌሰው እግለ ምን አቁርደት አስክ ሴቲት ለሐክም ለዐለ ናይ እግንሊዝ ኮሚሳርያቶ እቱ ሸከው። ኮሚሳርያቶ፡ ሰሙ እብ ዋድሕ ምንመ ኢትትአመር ዴቪድ ለልትበሀል ቱ። ሸዐብለ ባካት ላኪን ሚስተር ደውደው ልብሉ ዐለ።

ለመውዒ ዶል በጽሐዮም እድሪስ ለሐርሰ ዐለ። ሓምድ ህዬ ልባሱ ለሐጽብ። ክልኢቶም ትበገሰው፡ ሐር ላኪን ሓምድ እግል አቡሁ፡ “እንተ ጽነሕ አነ እገይስ” ቤለዩ። ምስል ብዝሓም ሱብ ሰለሕ ዐሰር ኦሮ ዲብ እንቶም እግል ልርድኦ ጌሰው። ቀደሞም ለመጽአ የዐለ። ለነፈር ለትቀተለ ዲበ አካን እተ በጽሐው ከለግናዘት ቀብረው።

ሚስተር ደውደው እብ ጀሀቱ ለሸክወት ሰምዐ ኩብዝሓም ዐሳክር እንዴ መርሐ ተሐረከ። ዲብ ገበዮም ተለቸ ቢንዓምር ረክበው። ለግናዘት ከረ ሓምድ እንዴ ቀብረወ ክም ሐልፈው አሰአለዎም። ዲበ ወክድ ለሀይ ሓምድ ልግበእ ወሚስተር ደውደው እግል ልርድኦ ልትሐረኮ ክም ዐለው ሕድ ዳልያም የዐለው። ኮሚሳሪያቶ ዲብ ፈትሸ ወታይን፡ ክልኦት ምን መጅሙዐት ሓምድ ቦኮ ወበኪት ለልትበሀሎ ረክበው። እሎም ግረ ሓምድ ለተርፈው ቶም። ዲብ ገጾም ለቀትለወ ነለት፡ አመተ እግል ሊደው ቱ ለኣማም። ቦኮ ኢትረከበ፡ ወጃሌ ለዐለ በኪት ትጸበጠ። ልፍቴ ወልእቤ ዲበ ሓምድ ለዐለ እተ አካን መርሐ።

ዲብ ገጽ 8 ልተላሌ

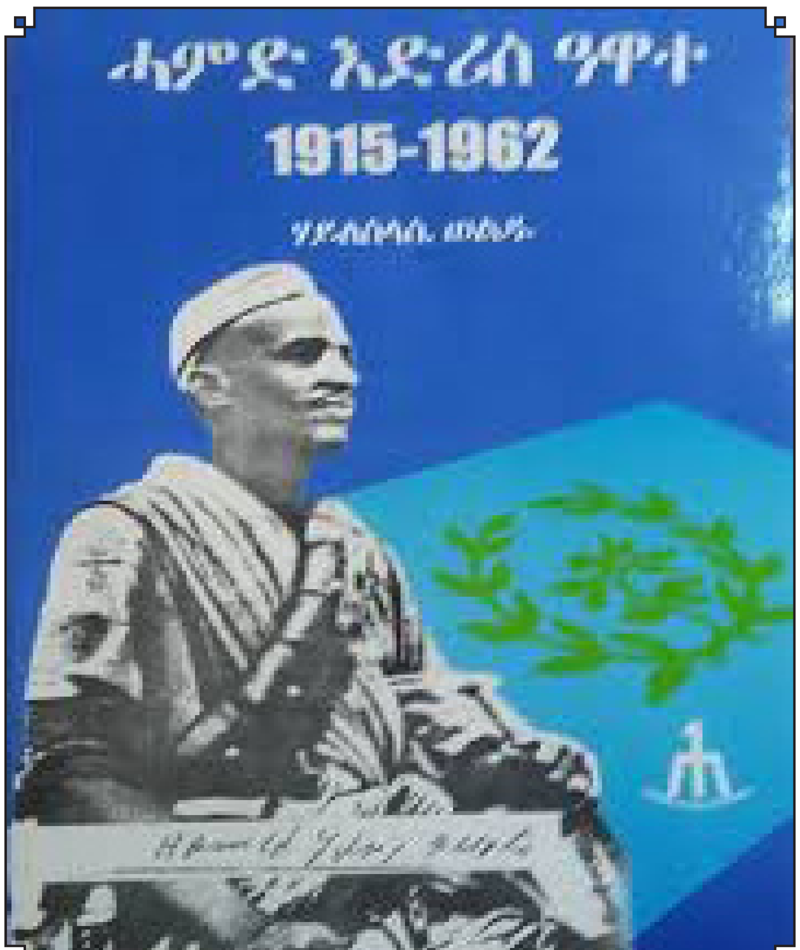

አውኪር ዲብ ቃዐት ኤክስፖ 2019

መርሐባቦም አውኪራም፡ ከአፎ አስመንክም፤ ማሽአለ ከረም ዮም ዓመት እብ አክያራት ዝላመ ሌጠ ኢኮን ሕርብትን ለህሌት፣ እብ አክያራት መናሰባት ፍንቱይ ናይ መህረጃናትመ ክብትትን ህሌት። ከረም ኬር ወበርከት፡ ሰላም ዳይመት ወዓፍየት ታመት፡ ሊደየ እግልነ እንሻለ። ዮም ዓመት ሰነት ኬርን ወበርከትናተ። ደዓም ክእኒ ክም ዮም ጊመት መአከይ እንዴ ትገልጸጸት ምኒ፡ ዲብ መርሐለት ሰላም ታመት ምን ንትዐዴ ሐል እድዉራም ህሌነ። ምን ዶለ እተ ሐለ ሰላም ወመስኩብት ትሉሊት ሊደየ እግልነ እንሻለ።

ዲብ ሐልፈት ሳምን እብ

ፈርሐታት ፍንቲት መርሐለት ዝክረት እዮቤል ፍዲ ናይ ሳወ ወፍሬህ ላቶም ፍራስ ሸባን ኤረትርየ ዲብ ነዐይድ አስመ'ነ። እለ መናሰበት እለ፡ ዝክረት እንባተት ሳወ ሌጠ እንዴ ኢትገቢእ፡ ዝክረት ናይለ ሳወ ለአፍሬቶም ፍራስ መዋጥኒን ሸባን፡ ሐውክም ወሐዋትክም ተ። መህረጃን ሳወ ዲበ ሐልፈት ጥብዐትነ ሃድጋም ዲቡ ዐልነ። መህረጃን ዮም ዓመት ህዬ ሚ መሰል ሀለ፡ ገሌ ትዛወርክም ዲቡ ማሚ፤

ኣቤ፡ ትዛወርነ ዲቡ ወዐፌናሁ። መህረጃን 2019 ሰኒ ግሩም ዐለ ወለትፈናተ መጃላት እቡ ጋምል ዐለ። ሕነ ምነ እግልነ ነፌዕ ለእንቤሉ ወዲብ መድረሰት ለሰዴነ አክትበት ናይ መድረሰት ትዛቤነ ምኑ። ወእግለ ሐውነ ለነኣይሽ ህዬ አክትበት ናይ ቅሰሰ ወሰወር፡ ክምሰልሁመ ፖስተራት ናይ ሕሩፋት ትዛቤነ ምኑ እግሎም። ላመ ቃዐት ናይለ ምህሮ እግል ደረሰ ለከሰሰ ለትፈናተ መጃላት እትዱሊት ዐለት። ዲቡመ እብ ደረሰ ቀርብ ለዐለ ሸሬሕ ወናይ ኮምፒዩተር በርናምጃት ሰኒ ዐጅቤነ።

አማንክምቱ ውላጄ አውኪራም፡ ሰኒ ግሩም ወእብ ቤጽሐት ጋምል ዐለ። አነ ቀደም እለ ገቢእ ለዐለ መህረጃናት መብዝሐ ዶል ሐድሩ ዐልኮ። ክምሰል ናይ ዮም ዓመት አዳም ባዜሕ ዲቡ ርእየቱ የአነ። አምዕለ ሰንበት ዐባይ ምን ክትረት ብዝሐለ ቤጽሐት፡ አዳም አድሕድ ዲብ ደናክክ ለአቴ ዐለ። ክምሰል አቴከ ለህለ ክሉ ለአቃሊም ለአቀርቡ ለዐለ ለትፈናተ በርናምጃት ናይ ዕፌ ነባሪ፡ ፈርያት አቃሊም፡ ዓዳት ወሐልየት፡ ለሀ ከምን ለሀ ዲብ ትትፈደል ወትተረድ ትርእየ። ገለዐልቦም፡ ክእኒ ክምሰሌክም አውኪራም ነኣይሽ ምስለ ዐባዩ ዋልዴኖም እንዴ ተሓበረው ለአቀሪቡ ለዐለው ዕፌ ነባሪ ሰኒ ሰበት ዐጅቤኒ፡ እግሉ ዲብ አኖኬ ምድር መሰ ዲብዩ። እሊ ህዬ ዐድነ ኤረትርየ ወገቢለ ቅያሰ አክል አዩ ሰላም ለሐዜ ወፈቴ ለአርኤከ። ሰላምነ ታመት ምን ገብአት፡ እለ ሕነ መህረጃናት ወፈርሐታት ገብአነ። እንሻለ ምን ዶለ እተ ሐለ ሰላም ወረሀየት ትግበእ እግልነ።

ሳወ ምን አበን ጀደን፡ መስኩብ ተእሪክ ወሐበን

ዘህረ ከድር

ዐሊ - ሰምዐኒ በሺር?

በሺር - አሀ

ዐሊ - ሳወ ሚ በህለት ቱ፤

በሺር - አናዲ ተርጀመተ ቀላል ትመሰል እቼ።

ዐሊ - ከእንዴ አሰእለኒ ተ።

በሺር - አወል ሳወ መስኩብ ተድሪብ ተ። ሐሬ ህዬ ለአዳም ዲብ ተዕሊም ክሉ ሰወ (አክልሕድ) ሰበት መጽእ እበ ሳወ ትበህለት።

ዐሊ - አነ ላቱ ምና ሰራይር ሳወ ለልብል ዋርኖብ ለመጽአት ትመሰል እቼ።

በሺር - አይዋ! ሰምዐኒ ሰዋ፡ ሰወ ሰዋ ማይ ደወ ለትብል ሕላየት ህሌት፡ ምን እለ ሕላየት ለምጽአት እግል ትግበእ ትቀድር።

ዐሊ - ወገህ! እለ ሕላየት እለ ናይ ዮም ተ ማሚ። እብ አነ ሰምዐክወ ሳወ ናይ ኣላፍ ሰኖታት ተእሪክ ህለ እግለ።

በሺር - ከእሊ ተእሪክ እሊ ዲብ አየ እንረክቡ፤

ዐሊ - ዋርሳይ ለልትበህል ክታብ ጥቡዕ ሰበት ህለ፡ ዲቡ ንግንሑ።

በሺር - ከላሰ ክበል እግልነ።

እትለ ሳምን ለሐልፈተነ 25ይቲ ሰነት መተአሳሰ መዐስከር ሳወ ወመትአንባት ክድመት ወጠን ነዐይድ አስመነ። ሳወ ለአግደ መዐስከር ብንየት ክድመት ወጠን ሰበት ገብአት ምህመት ትድርት ትትሀየበ። ሕነ እብ እንክርነ በሊሰ ናይ እሎም ልትከሐዶ ለጸንሐው አውኪራም እግል ንብለሰ እግል ንብለሰ አክትበት ቃልዐነ እሊ ለተሌ በሊሰ ህዬ ረኩብነ።

እብ አሳሰ አልያቁቢ ለልትበህል መትመራምራይ ተእሪክ፡ ሳወ ምን ቀደም 2000 ሰነት ተእሪክ ለበ አካነት ተ። እሊ ህዬ አልያቁቢ ቀደም 872 ሰነት ቀደም ሚላድ ለጠብዐዩ ክታቡ ሳወ መዐስከር ተዐሊም ናይ ብጀ ክምሰል ዐለት ለሀድግ። እሊ ህዬ እተ ወቅት ለሀይ ዲብ ፍንጌ ነሀር ኒል ወቀዩሕ በሐር ሐምሰ መምለካት ዐለየ። እተን ህዬ፤

1. **መምልከት ናቅሰ** - ምን ግብለታይ እንክር ናይ መስር አስክ በርከ ተሓት ለትትመደድ፣ ዓሲመተ ሀገር ዐለት። እለ መምለከት ዲብ ሐንቴሀ ብዝሓት ቀባይል ክምክምት ዐለት።

2. **መምለከት ባቐሊን** - ምን ሮረ-ሐባብ አስክ ምግብ በርከ ለትትመደድ፣ እብ ርዕዮሐ ወእንሰ ለትትናበር መምለከት ነብረት።

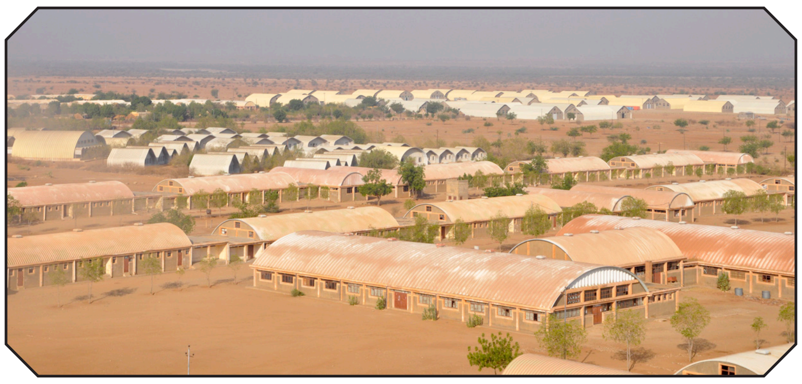

3. **መምለከት ባዚን** - እብ ናረ ወኩነመ ለትከወነት ዲብ በርከ ለትነብር ወእብ ዐባዩ ዐድ ለትትመቃረሕ መምለከት ዐለት።

4. **መምለከት ጃሪን** - ምን ባጽዕ አስክ በርከ ልትትመደድ፡ እብ እንክር ግብለት ህዬ አስክ ኣዛይለ ሶማል ለትበጽሕ፡ ሐቴ ምን መዳይነ ህዬ ዳህላክ ክምሰል ዐለት ልትአመር።

5. **መምለከት ቐጥዐ** - እለ መምልከት እለ፡ ናይ ደንጎበ ምን መምለካት ብጀ ክምሰል ዐለት ልትደገም። መምለከት ቐጥዐ እግል ሸባባት ዐስከርየት ለተዐልም እቱ ዳር አሰወ ለልትበህል መዐስከር ክምሰል ዐለ እግሎም፣ እሊ ሳወ ህዬ ምን እለ ሰሜት እለ ለመጽአት እግል ትግበእ ክምሰል ትቀድር ሰፔንሰር ለልትበህል መትመራምራይ ተእሪክ ዲበ እት ሰነት 1952 ለጠብዐዩ ክታቡ ሸሬሕ። ሸዐብ መምለከት ቐጥዐ ሰኒ ድቁብ ወሱብ መእከይ ክምሰል ነብረ ልትደገም።

እብ ዓመት ዘዋል መምለከት አክሱም ምስለ ብዕድ መሰምሰ እብ ሰቡብ እለን መምለካት ክምሰል ቱ አክትበት ተእሪክ ሸሬሕ።

መዳግመት በህል ነባሪ እብ እንክሮም፣ እብ ክሱስ ሳወ ዳግሞ እት ህለው፡ እትሊ አዜ ሳወ ልትበህል ለህለ ድዋራት 'ሳእዋብ' ለትትበህል ቀቢለት ናይ ብዳውዬት ክምሰል ዐለት ወለ ሳወ ለትብል ሰሜት ምነ ክምሰል መጽአት ለሀድጎ። እብ ዓመት ሳወ ምነ መደት ለሀ እንዴ አንበተት መስኩብ ተዕሊም ክምሰል ዐለት፡ ምሔርበት ብዳውዬት ዲበ ልትደረቦ፡ ሰብ ውዳይ እብ ከወኒ፡ አሰዩፍ ወአፍራሰ እት ልትደረቦ መቅደረቶም ለአተርዶ ክምሰል ዐለው ልትአመር። ፍራሰ ብዳውዬት ዎሮት ነፈር እብ ከምት ወዋረ እግል ዐሰር ነፈር ክምሰል ቃውም ልትደረብ ነብረ።

ከሳወ እብ ገብእ ወግምሽ ኢኮን ለተሐሬት ምን ዘበን መምለካት ብጀ መስኩብ ተዕሊም፣ ዐዋቴ ሰውረት ለአነብት እት ህለ አወላይ ለኩፍ-ስለሕ እት ባካት ደብር ኦማል ክምሰል ወደዩ፡ ጀብሀት ተሕሪር እት 1970ታት እት ሳወ መዐስከር ተድሪብ ክምሰል ዐለ እግለ፣ ሀብጀት ሸዕብየት ህዬ እት ሰነት 1983 መዐስከር ሳብት ናይ ተድሪብ እንዴ ወዴቱ አግደ ዔማት ወዔጻት ናይለ ሰውረት ዋድየቱ ክምሰል ዐለት ልትአምር። እሊ ሐቆ ሕርየት ለገብአ ሕርያን ህዬ እግለ ናይ በዲር ተእሪክ እት ወግም ለኣታ ቱ። ሰበት እሊ ሳወ ምን አበን ጀደን መስኩብ ተእሪክ ወሐበን ተ።

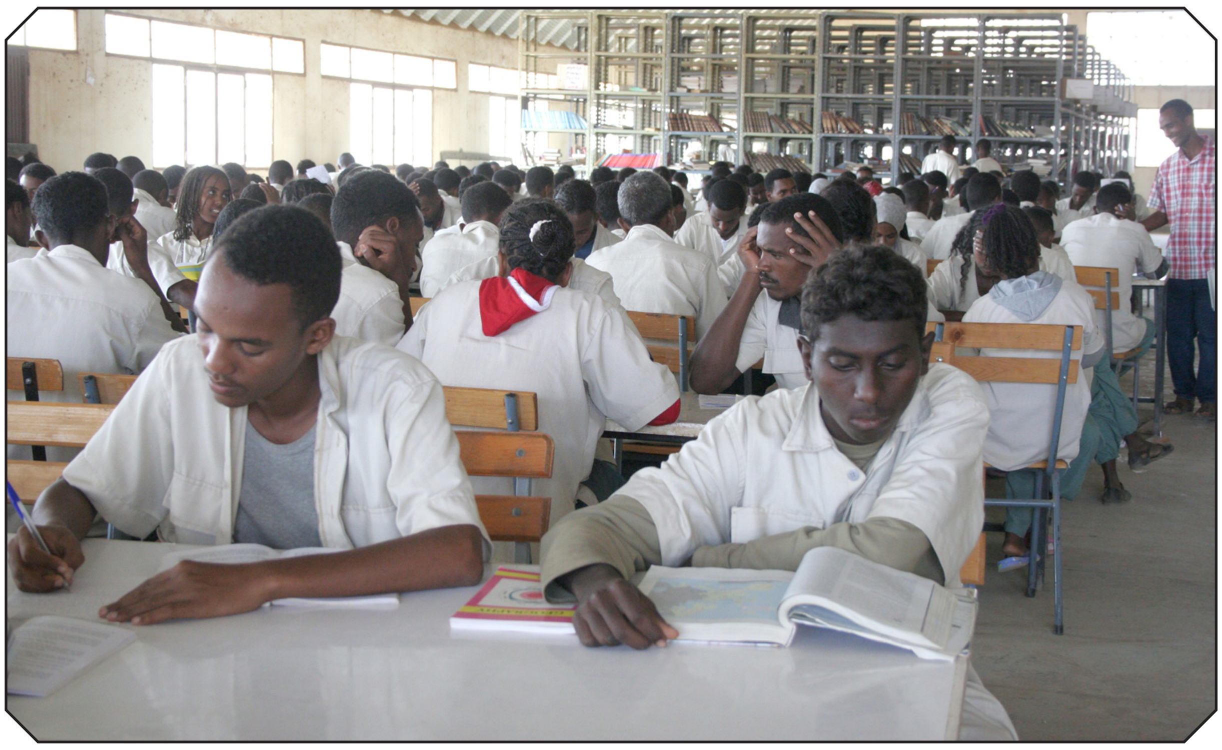

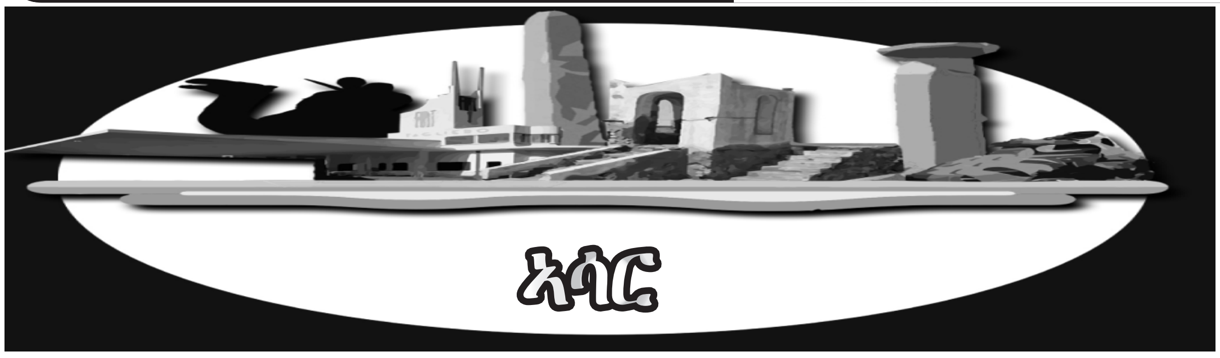

ቅዱም ኣሳር ኤረትርየ፡ እት ሐንቴ በሐር

ሓይሳም ወሓይሳት ቁርአት፡ እተ ለሐልፈት ጥብዐት ጀሪደት ኤረትርየ ሐዳስ 1ይ ክፈል እሊ ክቱብ እሊ ቅዱም ዐለ፡ እቱ ኤረትርየ ናይ 1200 ኪሎ ምትር መትመዳድ ማያይ ክፈል እተ ምህም አትሐዘዮት ለበ በሐር ክም መልክ፡ እት ብዞሕ ድዋራት ዐለም ለዐለ ወራታት ተጃረት ክም ከረ ግሪክ፡ ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ወቻይነ ምስ'ለ እተ ወክድ ለሀይ ለዐለ ሰልጠናት ገብእ ክም ዐለ፡ እት ሐንቴ በሐር ለህለ ኣሳር እግል ታየኖት ለገብአ ብሑሳት ብዞሕ ምንመ ይዐለ፡ እትሊ አያም ቁሩብ ገብእ ክም ህለ ርእያም ዐልነ። ዮም ህዩ፡ 2ይ ወናይ ደንጎበ ክፈሉ እግል ንቀድም እግልኩም ቱ፡ ቅራአት በኪተት፦

እብ እስያስ ተስፋዝጊ
ምን መክተብ መትሐፍ ኣሳር
አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ

እግለ ገብእ ታየኖት አሳስ እንዴ ከረ ለትፈናተ ሚራስ ለወክል ታርፌ ክም ቅዱም መራክብ፡ ጥዉር ናይ መጽዐን ወናይ ሐርብ መራክብ፡ ጥያር እት ረአስ ማይ ለልትሐረክ ናይ መራክብ መርሰይ (መዐሽጊ) ደባብ ወቀናብል ክም ህለ እግል ንኣምር ብነ። ሰበት እሊ እግል ዮም ዕሙማይት ከልፍየት እት በሐር ምነ ህለው ታርፌታት እግል ንርኤቱ። ምን ጀዚረት ደህላክ እንክር ግብለት ምፍጋር ጸሓይ ለህሌት ጀዚረት አሳርቀ እግል ወራታት ትጃረት አዱሊስ ምስል ድዋራት ምግባይ በሐር ለሽሬሕ እት ናይ ሰልፍ ምን 5ይ አስክ 7ይ ክፈል ዘበን ምነ ቶቀየ መራክብ ቅዱም ሐቴ ለትፈናተ ጆንስ አድውነት (Amphora) ለረፍዐት እት ሰነት 1995 ምነ ትረከበየ ዐለት።

ግራሁ እት ሰነት 1997 እበ ገብአ ናይ ሐን-ማይ ሐፌር ኣሳር (Underwater archaeological excavation)፡ አድውነት መአከቢ ፌሻይ ወናሽፍ ሓጃት እግሉ ለነፌዕ፡ ለአግደ ለአክቡ ለዐለ ህዩ ክም ነቢት ወዜድ ለመሰል ክም ዐለት ልትወደሕ።

አድውነት ምን 10 ክፈል-ዘበን ቀደም መትወላድ ኑብየላህ ዒሰ እንዴ አንበተ፡ አስክ 16 ክፈል ዘበን ሐቀ መትወላድ እት ክድመት ለዐለ እት ገብእ፡ እት ለትፈናተ አውካድ ወአካናት ልትሸቄ ሰበት ዐለ፡ ዕምሩ ወታሪካይ አካናት ኣሳር እግል ትፈንቴ እቡ ለትቀድር መቀየሲ ቱ።

እት ረአስ እሊ እብ አሳስ አካን ቅርዱ እግለ ዐለ ክጡጥ ተጃረት እግል ንፍሀም እንቀድር። እሊ እት ታሪካይ አካናት አዱሊስ ቀሓይቶ፡ መጠራ ውብዕድ እብ ብዝሔ ለልትረከብ ጆንስ ዐተሪ ምስል እሊ እት ጀዚረት አሳርቀ ለትረከበ እብ ዕምር ወጆንስ ለልትሻበሀ ክምቱ ሰብ መቅደረት ዕሉም ኣሳር ለሐብሮ።

ምስል እሊ ለልትጻበጥ እት ወክድ 2ይ ሐርብ እዲነ እት ፍንጌ ኢጣልየ ወእብ እንግሊዝ ልትመረሕ ለዐለ ሐልፍ ለገብአ ሐርብ፡ መራክብ ሐርብ ብዝሓት እንዴ ትዘበጠየ ተውቀ እት ህለየ፡ እብ ዕልብ ለበርከተየ ብዕዳት መራክብ ኢጣልየ ህዩ እት እዴ ቅዋት ሐልፍ እግል ኢልእተየ እንዴ ትበህለ እብ ኣምር እት በሐር ክም ተውቀ ገብአየ።

እለን መራክብ እለን እት ድዋራት ባጽዕ ጀዚረት ደህላክ ለልትረከበ እት ገብአ፡ ዮም ምነ ምህም ክፈል እት ሐንቴ ማይ ለህለ ኣሳር ጋብእ ህለ። ሳብት ብሑሳት ጋብእ ምንመ ይህለ፡ እት ወክድ 2ይ ሐርብ እዲነ እት ድዋራት ባጽዕ ጀዛይር ደህላክ ወዐሰብ ለቶቀየ ናይ ኢጣልየ ወጀርመን መራክብ ዝያድ 36 ክም ተን ልትህደግ።

እተ ወክድ ለሀይ ሐኩመት እንግሊዝ እግል ገሌ ምን እለን መራክብ እለን ምን በሐር እንዴ አፍገረት ለልአትሐዜ አትሳናይ እንዴ ወደው እግለን እት ክድመት ክም ለአቀብለ ክም ወዴተን እት ታሪክ ክቱብ ህለ።

ምን ሐልየት ቤት ጁክ

ምነ እት ሰነት 1913 ለጠበዐ ክታብ ሐይለት ትግራይት እለ እት ገጽ 224 ለህሌት ዕልብ 308 ላተ ሕላየት ልጃም ወድ ዐከሰ እግል ንርኤቱ፡ ለሕላየት ልጃም ወድ ዐከሰ ሑሁ ሕሻል ዐድ ተክሌስ ክም ቀትለው ለሐለያተ፡ ከለ ሕላየት ካልኣይ ወናይ ደንጎበ ክፋለ ክእነ መሰል፦

ዐይድብ ኩብድ አቡኪ ህሌት እብለ ገህበተ
ገበይ ሰንሒት ወጠንኮ መወቀለ ከበሰ
ገበይ በርከ ወጠንኮ ዔኪት ቅርሕት ጀብሀተ
ገበይ ሐባብ ወጠንኮ ሀረንርወ ወቀሸ
ኢረኪብ መናክብ ቱ ኖሼ እለ ብጥረተ
ወዕጨት ሐክለ በትከ ጋምለት እንተ ደብዐተ
ጎማተ እት ሐድ ኢትበይእ ቱ ቤት አብ ለገጸ እት በደ
እብ በንበን ትትጋየሰ ክምሰል ዝሕሮም አንበጠ
ወድ ዐቢሀ ተአትሐሴ ትደብእ ዲበ መንገአተ
ከራዩ ትሕረሰ ገበነ ለብዝሕት ደብሰተ
ሐረምዝ ወርደ ድሜ ለእበ ዐውለተ
መዐንረግለ ድሜ ዐሻክል እበን ወሖጸ ባለሰ
እንዴ ወኬን ልትዓዴ ማይለ ጋማት ክም ሰተ
እንሰ ዐሊ ትወርደ ሐነን ቤለ ሐውረተ
ዐባሲት ትወርደ ሰልፊ ሰልፍ አምነጠ
መሐለልግ ወርደ እትለ ለሕጻት ትራመጨ
ነጻይፍ ወርደ ምንለ ሸለግ ትገርገፈ
እብ ግርጋፍ ሀሩሰ ቀይም ዶልለ ስብከተ
ምስል'ለ አራባት ማይለ ሽማል ክም ሰተ
ደነግል ወርደ እብ ጎይላታት ትናቀሸ
ሸበንርብ ትወርደ በላታቱ ካነሸ
ኢትዝለም ዝላመ ትትከዔ ዲበ ቃቀተ
ሐረምዝ ልጻረሕ ድንግሔ ሊዴ ከረቸ
ሴርቃየ ልትኣቴ ዕኬሪለ ደብዐተ
በኪት አማናት ቱ መሐሙድ ለምዕል ምን አተ
እብ ሚ ረአሱ ኢረኤከ ወእብ ሚ ለጽፍሩ ኢሰዐከ
ለምዕል ተካሊት አነ እንዶ አክፈአከ
ዐገበ ወሰይፍ ለንዋያትከ ሐብዐከ
ሑከ ቅመት ነሰአቶ ወእምከ ጌሰት ጀሀረተ
ዕላላት ዋቅለ እሉ ኬን ወእንዜ ክም አተ።

ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ.....

ምን ገጽ 5 ልተላሌ.....

ለወክድ ለሀይ ሐጋይ ትክአኑን ዐለ። ሐቆ ወሬሕ ናይለ ጀራ ቱ ዝላም ለመጽአት። ኦሮትከ እብ ጀሀቱ ዲብ አበላናየ አካን እብ ዘራሀ ክም በጽሐው፡ ክልኢቶም ምን ቅብላት ሕድ ረአው። ሓምድ ሻፍግ ዲብ እንቱ ሰልሑ ዐመረ ከእግል ልልከፍ ዲብ ፈዋን፡ ኦሮት ምን መልሀያሙ ሐሰን ደምባይ፡ "ትገሴ ሕኩመት ተ!" እንዴ ቤለ እብ እዴሁ ከብ አበለዩ።

ደውደውመ ክም ሓምድ እግል ልልከፍ ዱሉይ ሰበት ዐለ፡ ሀቱመ ኦሮት ምነ ዐሳክሩ፡ ዑስማን ሙሰ መንሱር ልግበእ ወመሐመድ ዑስማን ለልትበሀል ሻውሽ (ሰርጌንቲ)፡ "ሀበካቱ!" ለብዕዳምመ ምስልነ ሐቆ ተዐስከረው፡ ለሔሰ ሰለሕ እግል ሀበኩም እቀድር!" ዲብ ልብል፡ እግል ልኤንኖም አንበተ። ዲብ ደንጎበ ሀዬ፡ ዲብ ሐን መራቀበት ዐሳክሩ እንዴ ኣተዮም ሰልሖም ክም ከሩ ወደ። ክሎም እዴሆም ክም ሀበው፡ እግል ሓምድ "መን ሰምሐ እከ ከእግል ትርደእ መጽአከ? ሕናቱ ሕኩመት ወለእንተ?" ዲብ ልብል ዐየረዩ ወሀገጊ ቅብብ ተሃገዩ።

ሰምዑ ኢረክበ ዲኢኮን ሻውሽ እበ መዋዲቱ ሐርቀ ከ "አፎ አማነት ጠለምከ? ሓምድ በዐል ደሐን ቱ" ቤለዩ እግል ደውደው። ሀቱ ላቱኒ ሴመ ዐጅበቱ አለቡ! ምነ እዴሆም ለሀበው ሐሰን (ሑሁ እግል ዑስማን ሎንጊ) ለብእቶም ሰሰ ነፈር ሓምድ ሀበዩ። ከ "እንተ አካን ወሀግያለ ሸፈቲት ተአምረ" እንዴ ቤለ ዲበ ሀጁም እግል ልሻርክ ሐበረዩ።

ሓምድ ለበክት እግል ልሕለፉ ኢሐዘ። እምበል ጎማት ለመንዱቅ ነስአዩ ከአሩሀ ገብአ። ረአሰለ ደብር እንዴ ፈግረ ክም ሬመ፡ መንዱቁ እንዴ ዐመረ፡ እግል ደውደው፡ "ነዐ እንዴ አትሀመልከኒ እግል ትሰጅነኒ፡ ነዐ ሰለሕከ ንሰኡ አዜ ነዐ!" ቤለዩ። ደውደው እብ ድንጋጽ በራይድ ገብአ። እብ መሰደሰ እግል ኢልዝበጡ ኢለዐሬ እቡ፡ ሐሬመ ሀዬ ጨበል እግል ኢሊደዩ ፈርሀ። እግል ኦሮት ምስሉ ለዐለ ዐስከሪ እግል ልልከፍ እቱ አማውር ሀበዩ። ለሀይመ እብ

ሬድአት ቶም፡ ትገሴ ኢትልከፍ " ቤለዩ። ለእለ ወደ እንዴ ወደ ክም በጥር ወደዩ። "ጎማቼ ሰመዕ፡ ግምሽ ደምነ ምን ልትክዔ ከሳር ተ። ሓምድ እብ አማንመ መውዒ እንዴ ሰምዐ ለመጽአ በዐል ደሐንቱ። ሐቴ ትብሉ ሐቆ ኢገብአከ ጽንሕ እብ ሰላም እንዴ ትላኬኮ እግል አምጽአካቱ እቀድር።"መሰደሱ ወባሩደቱ ዲብ ምድር እንዴ ከረ፡ ዲብ ሓምድ ጌሰ።

ሓምድ እግል ሻውሽ ዲብ ልትሐረክ ረአዩ፡ "ብጠር!" ለልብል አዋምር ሓለፈ። እግል ኢልትሐረክ ሐዘረዩ። ሻውሽ ኢፈርሀ፡ እለ ወዴከ ዲኢኮን እግል እብጠር ኢኮን፡ ሰለሕዬ እንዴ ከሬኮ ዶል እመጽአከ እብ ሰላም እግል ትትከበተኒ ብከ እንዴ ቤለ መጽአዩ ከእንዴ አትሓለዩ አትሀድአዩ። ክሎም እግል ራድኢት ሰበት መጽአው፡ ሚ እግል ልግበእ ክም ለሐይሰ እግል ልትፋሀሞ ወልሀደጎ ምስል ሚስተር ደውደው ክም ለአምሐብሮ ወደ።

ደውደው ለተርፈው መጅሙዐት ሓምድ እንዴ አትላከዮም እግል ክሎም ሻሂ ወበሰከዊት እቡ ተሐደረዮም። ከእንዴ ዓረፈው ዲብ ባኩ ክም ልትገሰው ወደ። ቀበዮም፡ እብ ሐሰት እግል ሓምድ፡ "ምስልነ ሐቆ ተዐስከርከ ርትበት ሻውሽ እግል ወለትሰለበ ልሰዕ ዲብ ሰጅን ኣንቶሬ እንዴ ነድአዮም፡ ሓምድ ወሐሰን ደምባይ ወሳልሳዮም ጃሌ ምስሉ ክም ጸንሐ ወደ።

ግራሁ ደውደው ወጅማዐቱ ዲብ እግሉ መጽአው ጋር አተው። አሰር ቁትለት ሸፍተ ዲብ ተሉ ጌሰው። ሐቆ አዝሀር ቱ ለዐለ፡ ዲብ ማይሸግሊ-ልዓል ሰገ እንዴ ማደው ዲብ በልያ ረክበዎም። ጥለግ ለከፈው እቶም። ምናተ እምበል ኦሮ እግሩ እንዴ ትዘበጠ ለትገሰ ክሎም ሀርበው። ለጅሮሕ ዐለ ክም ጸብጠው፡ ዲብ በቀል እንዴ ጸዐነዉ እግለ ጽቡጥ ሐሰን ደምባይ ዲብ አካን ሸንኪት እግል ለአብጽሑ ወልዕቀቡ አዋምር እንዴ ሀበው ታየኖቶም አተላለው።

ሓምድ ለአምዕል ለሀ እግል ራድኢት ሰበት ሰዐ ወለ ምንመ ትጸበጠ ጀሪመት እተ ለካርዩ ዐገብ ኢወደ። ሰኣል ክልኤ ጀሪመት ዐለየ እግሉ። እምበለ ሳትራሙ ለዐለው ውላድ ዐድ ሕኩመት ተአምረን የዐለት። እሊ እንዴ ደምነ ትጸበጥኮ እንዴ ቤለ ኤማኑ ኢትሰለበ። ልትሃጀከ ወትመሰሉ ልትሃጌ ዐለ።

ዙብጥ ክም አንበተ ገድም፡ ኖሱ ሚስተር ደውደው ለናዩ አቡ ዐሸረ (ጓንዴ) ወዐሰር ጠልገቱ እግል ድንጋጽ ግንዳይ ጋብእ ሰበት ዐለ፡ ሓምድ ጓንዴሁ እንዴ ነስአ ገርበ።

ሓምድ እግል ሐሰን ደምባይ እግል ልሕደጉ ሰበት ኢሐዘ፡ እንዴ አቅበለ ዲቡ፡ "እሊ ጅሮሕ ሕደጉ" ያለ ክብ በል እነ። "አየ እግል ኒጊሰ?" ቤለ ከትሰአለ ለፍክረቱ እንዴ ትቃወመ፡ " ሰላሕ ሰኒ ራክብ ሀሌኮ" ዲበ ትትወጤ እነ ክብ በል እነ። "አነ ላቱ ይእገይሰ።

ውላጄ ምን እግል ለዓብዮም እዬ። ሐቴ ዶል ሐቆ ግሰኮ፡ ዐጄ እንዴ አቅበልኮ እብ ሰላም እግል እንበር ይእቀድር" በልሰ ሐሰን።

እብለ ትፈናተው፡ ሓምድ ላኪን ብያኩንዲ አተ፡ ከእግል ዋልዳዩ፡ "መንዱቅዬ ደውደው ነሰአዩ ምንዩ። አነ ሀዬ መንዱቁ ሰበት ነሰአኮ ምኑ፡ እዬ ክም ኢረክበው እከ እግል ኢልጽበጦ ክበል እነ፡ እብሊ ተከዜ እት አርድ ሐበሸ እግል ዐዴከ" ቤለዩ። ምናተ እድሪሰ ሰኒ ኢቤለ። እብለ እግል ዐዱ ወአቃርቡ "ምን ዮም ወሐር ገበዬ ኖሼ አምረ። ርኤናሁ ወእብለ ሀለ ሰምዐነ ኢቲበሎ" እለ እንዴ ቤለ ትሳርሐ ምኖም ከወልቃይት ተዐደ። ወእባሁ ዲበ ትርድት ለዐለት ሸፍትነት አተ።

ዓዳት ሰባት እብ ሰሙድ፡

ምን ገጽ 4 ልተላሌ

ክል ቤት ምን ርዝቅ ዕጨይ፡ ንዋይ፡ ወትርበት ለእለ ተሐዜ ተአተምም። ቤት አብሎ ምን እነስእ ለምኑ ትነደቅ ዕጨይ፡ ለእቡ ትለብሰ ተኮብ፡ ለእቡ ትጣነብ ልሕጽ፡ ዓይለት ለተከርር እቱ ዐርቀይ፡ ለእቱ ልነጸፍ መአሰ፡ ባብ ለልትደበእ እበ ሕርበት፡ ማይ ለልትወረድ እቡ ሐርብ፡ እከለት ለትበሽል እቱ ከሌዕ፡ ሐሊብ ለልትሐለብ እተ ዐሙር፡ ሔሳሰ ለልትአከብ እተ ዕከት፡ እክል ለልትደቀቅ ዲበ መጥሐን . . . ከም እግል ልትዐለብ! ክሉ ምን ዕጨይ፡ እበን፡ ጨበል፡ ገኖ፡ ቀር፡ ዐጭም ልዳሌ። ምነ ምስሎም ሀለ ርዝቅ ሐንገል እንዴ ትነፈዐው እብ ለክምሰልሀ፡ ጨበል፡ ወእበን ወማይ እብ ፈን እት ምዕላይት መንበሮ ናዩተ ወዴ። ቀዳምያም ምስል ጠቢዐት እንዴ ትመሳነው እት ነፍዕወ ወትነፍያም ምን ነብረው አስክ እለ ድዋር ናጊ እግል ለአጽንሑነ ክም ቀድረው ሀዬ እንፍህም።

አቃሊም ወሰብ ምህነት ፈን ለብዙሕ አውረሐት ለነስአ ምኖም መዳላይ እትለ ሐረት እንዴ አቅረበዎ ለጅነት እበ ተአፈግሮ መቃይሰ ለሔሰት ፍገሪት ለረክበ ጀዋእዝ እግል ልትሀየብቱ። ትልህየ ወሙሲቃት ዐዳት፡ መሊክ ናይ ዓዳት ኣላት ሙሲቃት፡ ፈን አሰምዖት ሸዕር፡ አጠዐሚቶ፡ እብ ፈርድ ለገብእ

ፈን ወትድቢር ከዱሙ። አርዛቅ እንዴ ኢበዝሮ ኬር ጠቢዐት እት ልምሕኮ ለአዳለዎቱ። ምነ ቀላል ትመሰል እትነ ቤት አብሎ አሰክለ መባኒሁ ክቡድ ወሕቡሉክ ላቱ አንሑሰ ምን እበን፡ ዕጨይ፡ ንዋይ ወትርበት ለልሐልፍ መዋድ ኢጠልብ። ንዋይ ቀሩ፡ ዐጽሙ፡ ገኖሁ፡ ጨፍዑ፡ ሸንቱ እት መዓል ልውዕል። ዕጨይ ቀጥፈቱ፡ ግንዱ፡ ቅርዱ፡ ልሕጹ አጠዐሚቶ (ሰታንድ ኣፕ ኮመዲ) እብ ፈርድ ለገብእ ድራመ (ሞኖሎግ)፡ ናይ ረሰም፡ ሰናዐት፡ ጸርብ . . . ቀርብ ለሀለ ዕፌ ንቃጡ ልትከእለል ሀለ።

አስክ ከሚሽ 22 ኦጎስት መህረጃን እንዴ ተመ እት ጥብዐት ሐሪት እብ ናይ ካቲመ ተቅሪር ንትራከብ፡ መህረጃን ለውቀት፡ ምድር ጥሉል ወጸሬዕ ቅዙር!!

ልባብ

መእሙን ለልትበህል ዎሮት ምን አመት ናይ ደውለት ዐባሰዩን ቱ ለዐለ። እሊ ክሊፈ እሊ ለሸዐቡ እት ዐድል ወዎሮትከ ሐቁ አክል-ሕድ እግል ልርከብ እሉ ፈቴ ነብረ። ወእግለ እብ ዐድል ወፍቴሕ እግለ ሸዐብ ፈርዶ ለዐለው ቀዳት ብዞሕ ፈትዮም ወለሐሸሞም ዐለ። ክል ዶል ህዬ ልትሰአል ምኖም ወምስሎም ዕላቀት ትርድት ክም ተሀሌ እሉ ወዴ ዐለ። ከምዕል ሐቴ ዎሮት ምን ሰኒ ረዩም ለዐለ ደገጊት ለመጸ እናስ ጋሻይ ትከበተዩ። ለክሊፈ ህዬ እተ ዶሉ፡ “እተ ደገጊትኩም ለህለው ቀዳት ከፎ ህለው ምስልኩም?” እት ልብል ዶል ትሰእለዩ፡ ለእናስ ለጋሻይ ህዬ ክምእነ እት ልብል በልሰ እቱ፦ “ሕናዲ ሐበት ለኢልፍህም ቃዲ ወረሕመት ለአለቡ ሓክም ቱ ለሀለ ምስልነ” ቤለዩ።

ክሊፈ መእሙን እለ ክም ሰምዐ ሰኒ ሐርቀ ወክምእነ ቤለ፡ “ረቢ ፍረህ ትገሴ፡ እላዲ ከፎ ትገብእ?” ቤለዩ። ለእናስ ለጋሻይ፡ “ከደሐንቱ፡ ለጋር ክሉ እግል እዳግሙ እግልካቱ” እንዴ ቤለዩ ክምእነ ሓከ እሉ፦ “አተንሴኒ ክሊፈ፡ ምዕል ሐቴ እግል ዎሮት ነፈር 24 ደርህም ሰለፍየት ሀብክዉ፡ ወለመዋዕድ ለእቱ በልሰን ዲቡ አተፈቅኮ ምስሉ። ምናተ ዶል ለመዋዲድነ ተማተ ለእናስ እት ልትሓበዕ ምንዬ ወምነ ማልዬ እት ለአትባዴኒ አንበተ። አነ ህዬ ዲብለ ቃዲ ሸኬክዉ ወክሉ ለጋር ዳገምኮ እሉ። ለቃዲ ለእናስ ማልዬ እግል ልብለስ እትዬ አዋምር ሀበዩ። ለእናስ ህዬ እግለ ቃዲ፡ ‘አነ አድግ ብዬ፡ እብሊ አድግዬ እሸቄ ወእት ምዕል አርበዕ ደርህም ምን ማል እረክብ፡ ከምን እሊ ማል እሊ እት ምዕል ክልኦት ደርህም እት እተብድር አንበትኮ፡ ወእብላዬ 24 ደርህም ከሬኮ፡ ከእለን ደራህም እንዴ ነሰእኮ ለእናስ ለማሉ እግል እሰልሙ ምን ሐዜክዉ ሰአንክዉ፡ ወእንዴ ኢንትርኤ አስክ እለ ዮም ጸንሐነ’” ቤለዩ።

ለቃዲ ህዬ፡ “ከለደራህም አዜ እት አየ ሀለየ?” እት ልብል ምን ትሰእልዩ፡ ለማል ለእናስ ክም በደ ምንዬ ትሰረፍኮ እቱ ከአትባዴኩሁ” እት ልብል በልሰ። ለቃዲ አዜመ ምን ሐዲስ እት ልትሰአሉ፡ “ ከለእናስ ለማሉ ምዶል እግል ትብለሱ እቱ ቱ?” ቤለዩ። ህቱ ህዬ፡ “ለእናስ እግል ዐሰር-ክልኤ ምዕል ምን ትሰጅኑ እግልዬ ወሔሰ እብል፡ አነ ህዬ እትለን 12 አምዔላት ለማሉ እግል እጅመዕ እሉቱ፡ ወእለ ኢገብአት ምን ገብእ ሕር ጥሉቅ እት እንቱ አደምከ ምኑ ምን ገብእ፡ ምዕል ለማሉ አተምም እሉተ አዜመ ካልእ ዶል እግል ይእስኡ ወአናመ ምን ሐዲስ ለማሉ እግል ይእትሰረፍ እቱ እፈርህ ህሌኮ” ቤለዩ።

ክሊፈ መእሙን ለህግያለ እናስ ሰኒ አትሰሐቀቱ፡ ወሐር እንዴ አትለ፡ “ከለቃዲ እተ ዶል ለሀ ሚ ቤለዩ?” እት ልብል ትሰእለዩ። “ሰምዐኒ ክሊፈ፡ ህቱ አስክለ ማልዬ ጀሜዕ እግልዬ ከእሉ ሰልመኒ፡ ለቃዲ እግልዬ እግል 12 ምዕል እት ሰጅን ሐብሴኒ” ቤለዩ። ክሊፈ መእሙን አዜመ አስክ ወድቀ ትሰሐቀ ወእግለ ቃዲ ምነ ሸቅሉ አብጠርዩ።

በህል

- ሀመት እግለ ናይ ፈጅር መጺጸት ኢትከረዐ። ምናተ ለናይ ዮም ለውቀት ትክልአከ።
- ምን መጺጸት ዎሮት ነፈር ዶል ትመጽጽ፡ እንተ ሕሹም እንተ፡ ምናተ እትለ ሰራይለ መጺጸቱ እበ እለ ብከ ሐለት ዶል ትሻርክ ህዬ እንተ ሹም እንተ።
- እት ሕፍረት ንፋቅ እግል ኢትውደቅ ምን ቅያስ ወለዐል ኢትጃምል።
- እብ ምስምሳለ እሉ ወዴከ ከለጥ እዕዛር ትሰአልከ ምን ገብእ ምን ሕሸመትከ ሐቴመ ኢትነቅስ፡ ምናተ እብ ዕንለ እቶም ከለጥከ ዐባይ ሕሸመት ትረክብ።
- ሰኔት ወድ ኣደሚ እተ እሉ መልክ ማል እንዴ ኢትገብእ፡ እተ እግል ብዕዳም ለልህይባ ተ።

ዝበድ ዛዖታት

ሐቴ-ዶል አመተ አለቡ ለልትበደል ነፈር ይህለ። ወእንዴ ሰክብ ዐለ ክም ፈዝዐ ለዐለ እቱ ተየልል ዐክሰለ እተ ዐለ ለልትበደል እሉ ነፈርመ የሀለ። ለጋር ክሉ ሕነ ሐቴ-ዶል ለዕን ፈተ ወሻማት እንዴ አቀመጮናሁ፡ ከእብ ዕንለ አማን በል ሰበት ነኣብል፡ እብለ ዕንለ አማን ቀደም እለ እብለ ዕንለ ፈተ ወሻማት እንርእዩ እቶም ለይዐልነ ሐቃይቅ ሰበት እንርኤ እቶም ቱ።

በህል እ'ሙራም

- ሐለት እንዴ አተሐደት ሕድ ሐቀ ኢጸብጠት ደዒፈት ተ።” (ጆን ላፎንተን”
- “ለዐቤት ሀዚመት እትለ እዲነ ለሳደፈተኒ፡ ነዘርዬ እንዴ ደዐፈ ምን ለዘት ቀራአት ሰበት ተሐረምኮ ቱ።” (ነጂብ ማሕፉዝ)
- “ሰኔት ለወዴከ እሉ ነፈር ሀለ ምን ገብእ፡ እለ ለእለ ወዴከ እሉ ሰኔት እግል ኢተአትፋቀዱ ሕሳብከ ውዴ፡ ወሰኔት ለወደ እግልከ ነፈር ሀለ ምን ገብእ ህዬ፡ ለሰኔቱ እግል ኢትትረስዐ ሕሳብከ ውዴ።” (እብን አልመገፈዕ)
- “እግል አዳም ክም ከረርም ንዋይ እንዴ ነሰአዮም ከዐደድ ሐለቱ ዶል ለሀርብ ምኖም፡ እምበል ሸክ ሀቶም እግል ለዐሩ እቡ ወእበ አቅርንቶም እግል ልራጉዙ ቱ ።” (ኔትሼ)

ጠዓሞ

ለሔሰው አንፋር፡ እሎም ለእት ባኮም ለህሌት ግርመት እበ ለልሸዕሮ፡ እግል ብቀት እግል ልትባጠሮ ካፌ ሐጠር ለቦም፡ አማን እግል ሊበሎ ለለአተቅድሮም እንድባጥ ለመልኮ፡ ቤዘ እግል ልግብኦ ሐለት ወመዳሊት ለቦም ቶም። ምናተ ለለአትፈክር ጋር ሀለ ምን ገብእ፡ ሀቶም እሊ ሕሹም ጠባይዖም እሊ ቱ ለእግል ህጁማት ክም ልትቀልዖ ለወደዮም ወእብ ሰበቡ ልትገድኦ ወጸልዖ። ሐት-ሐቴ ዶልመ ህዬ ምኑ ወኬን እንዴ ሐልፈው አስክ ለልትደመሮ እተ ደረጀትመ በጽሖ።

መዕሉመት

- አልመ ለንሳሉ ምነ ፍንጌለ አነክኩ እግል ለአፍግሩ ቅድረት አለቡ።

ምን አምሳል ገባይል

- እሲትከ እብ ጋንቲ ሓምል ሕረየ፡ ወእብ እዴ ምን ሐጺን ዕቀብ (ትቺኮስሎፋክዩን)
- እግል ውላድከ እብ ልብከ ፍተዮም ወእብ እዴከ አድቦም። (ሩስዩን)
- እሲት ለአለቡ እተ ቤት፡ ክምለ ብላሽ እምበል ቃነ ኒቅ-ኒቅ ለትብል ሻዮሊን ተ። (ሮማንዩን)
- ወለትከ እተ እለ ሐዘውከ ኢነት አትሀድየ፡ ወወልከ ሐለት እተ ትረክብ እቱ ወቅት። (ፈረንስዩን)

መሰል ትግራይት ወተርጀመተ

“መንተሌ እንዴ ኢቀትል ኮሩ ሰብረ”

መንተሌ ዶል ትርኤ እንዴ ጸበጥካሀ ምን በልዐ ፋእደት በ፡ ምን ሰፍረ ተአነጌከ ወኑብረ ትገብእ እግልከ። ምናተ እሊ ጋር እሊ እግል ቲዴ ዶል ተሐዜ፡ እትለ መንተሌ እብን ልግበእ ሙብዕድ ጋር ለእቡ ትቀትለ እንዴ ኢትለክፍ፡ እት ሰልፍ ለድዋራት ወምንኬኑ ለሀለ ክሉ እግል ተአቅምቱ ብእትከ። ምን ኣመረ እንተ ለመንተሌ እግል ትቀተል ለለከፍካሀ ሰንዐት፡ ብዕድ ምን ኢረኪብለ መንተሌ ለለአኬ ደረር እግል ተአጅሬ እትከ ሰበት ትቀድር፡ ለመንተሌ እት ላክፍ ገመልከ መጠሊትከ መአዳምከ ቀተልከ ምን ገብእ ሐር እንዴ ትተዐስከ ኢትፈግረ።

እሊ ሚ በህለት ቱ? ክል ዶል ገሌ ሰንዐት እግል ኒዴ አውመ ገሌ ቀራር እትለ እንሰእ እቱ ወቅት፡ እሊ ቀራር እሊ እት ዐመል እንዴ ይእንትርጅሙ ብዞሕ እግል ንባሕሱ ለአትሐዜ። በህለት ለመንፈዐቱ ሌጠ እግል ነአቅምት ኢወጅብ። እሰልፍ መጦርለ መንፈዐቱ ሚ ደረር ህዬ ብዲቡ፡ እግል ነኣምሩ ለአትሐዜ፡ ከለጀዋንብ ክሉ ክም ረኤነ፡ መንፈዐት ወለመደረት እንዴ አትመጣወርነ፡ ቅብላትለ መንፈዐት መደረት ሐቆ ተሀሌ እለ መንፈዐት እለ ምን ተርፍ ለሐይሰነ በህለት ቱ።

ከእለ መሰል እለ ለትትመጣወር ምን ህግየ ትግርኛ እለ ተሌ ንርኤ፣ “ምእንቲ መጎጎ ትሕለፍ ኣንጭዋ” ምን ኣመረ እት ቤትከ ግሱይ እት እንተ ወለት ቤት ትርኤ፡ ወለት ቤት መክርባይት ሰበት ተ፡ ትም ክም ኢቱብል ምነ እሙር ቱ። ምናተ ወለትለ ቤት እግል ትቅተል እንዴ ትቤ ገሌ ሰንዐት እግል ትልክፍ፡ ከመጎጎከ አውመ ተላጀትከ አውመ ህዬ ተለፍዝዮንከ እግል ትሰበር ኢለአትሐዜ። ከምን እሊ እግል ትትነጄ ክል-ዶል ልብ እግል ትክሬ ወአካን ወወቅት ወአሰሉብ ምናስብ እግል ትሕሬ ለአትሐዜከ።

ተበሰም

ዎሮት ነፈር ዎሮት ሕሰር ለአለቡ ጄራን ዐለ እሉ። ከለጄራኑ ዶልከ ሰንዐት ሐቴ ልትሰለፍ ምኑ ወክሉ ረእሱ በልሰ እቱ ይዐለ። ከምዕል ሐቴ እሊ እናስ እት ቤቱ ግሱይ እት እንቱ፡ ለጄራኑ ክመ እተ እዩዱ እንዴ መጸ፡ ለባብ ከርከሐ እቱ። ህቱ ህዬ፡ ምነ ምግሳዩ እንዴ ቀንጸ ከለባብ ዶል ፈትሐ ለጄራኑ ለእሉ ኢቀወ እት እንቱ ጸንሐዩ። ለጄራኑ ህዬ ሰላም ክም ቤለዩ፡ “እሊ አድግከ ሰልፈኒ ሕጉዝ እቱ ህሌኮ” ቤለዩ። ህቱ ህዬ እለ ክም ሰምዐ፡ “መለሀይ ኢትጽበጥ እትዬ እንዲኮን ለአአድግ እሲትዬ ነስአቱ ከአስክ ሱግ ጋይሰት እቡ ህሌት፡ ምን ለሀሌ ላተ ወኢጠምዐክዉ ምንከ” ቤለዩ። ለዶል ለሀ ህዬ ለአድግ እተ ቀበትለ ደሪበቱ እት ልንህቅ አንበተ፡ ለጄራኑ ህዬ ክርንለ አድግ ቀበትለ ቤት ክም ሰምዐ፡ “እንተ መልሀይ ተሐሴኒ ዐልከ?” ቤለዩ። ህቱ ህዬ፡ “በይ ቀጣፍከ ሊጊስ፡ አዜ ህዬ እግልዬ እንዴ አትሐሴከ ለአድግ ተአምን ህሌከ!” ቤለዩ።

ለሐን መህረጃን

መህረጃን ኤረትርየ 2019 ምን ዮም 16/8/2019 እንዴ አንበተ አብ ነያረት ልተላሌ ሀለ። እትለን ለሐልፈየ ሐምስ ዮም ስመዕ ግሮብ ለረይሕ ትንክር

ለሐን ዐለ። ኣቤ! እስቴጅ ዕፌ ናይ ዓዳት ፍረቅ አቃሊም፡ ሰዕ ቀምየት እት ለተርተየ እቱ፡ መዓርድ ናይ መአሰሳት፡ ኩባንያት፡ አቃሊም፡ ዕፌ ሸቅል እዴ፡ ሰናዐት፡ ዕፌ ቀወሺ ወገበይ ነቢር፡ ነባሪ በሀል እብ ለትፈናተ ቀምያት፡ ተማሲል፡ ጅግረ ገበይ ቅራአት ሸዕር፡ ጅግረ ቀደሞት በርናምጅ ወአጥዓሚቶ፡ ሙሲቃት እብ ለትፈናተ ሀገኒነ ወሀገጊ ዐለም፡ ክርን ባቡር፡ መክረፋን ሐብሬ፡ አክራን መተልሀዩ አጀኒት፡ አክራን አዳም እብ ለትፈናተ ሀገጊት፡ ብካይ አጀኒት፡ ሰሓቃት፡ ኣክራን ቀሊ ቡን፡ ወግእ ቡን፡ አክራን ቂሶት አጀኒት፡ አክራን እንስ፡ አፍሩስ፡ ተናናት ወጼነ ሰገ ማደ፡ ቡሪታት ዐረባት ወ. . . ።

ለሐን መህረጃን ጀምዕ ናይ እሊ ክሉ ለትሰማ ቱ። ዐጅብ!

እሊ ክሉ ክም ተሐበረ ላኪን ሐቴ ፍንቲት ለሐን ከልቅ። ለለሐን ህዬ ለሐን መህረጃን ልትበሀል፡ ለሐን ውሕደት፡ ለሐን ሕውትነት፡ ለሐን ተቀድም፡ ለሐን ዐቂብ ዓዳት፡ ለሐን ሀለዮት፡ ለሐን ሕርየት፡ ለሐን ዝክርያት፡ ለሐን ሰባተት ፡ ለሐን ሐፌዝ ተአሪክ፡ ለሐን

ኤረትርየ አይወ ለሐን መህረጃን! ለበዝሐ ወቀት ለሐን እብ እዝነ እንሰምዑ፡ ለሐን መህረጃን ላኪን እብ እዝነ እንሰምዑ፡ እብ እዴነ

እንተምትሙ፡ እብ እገርነ ነሐሰስ እቡ፡ እብ ዕነ እንርእዩ፡ እብ አንፍነ እንጼንዩ ወእብ ንሳልነ እንጠምጥሙ።

መንኮርተ! እሊ ክሉ እት ለዐል ለትሰመ ምስል እንዴ ትጀምዐ ልትመሳኔ። ሐቴ ቃሎት በልስ። ለለሐን እሊ ብዝሓም ልትሰፍሎሉ ወልትሀጎኑ። እተ ክምሰልሁመ ለትፈናተ አሳሚ ወአውሳፍ ለሀዩቡ። ገሌ ለሐን ሐረት ውሕደት ልቡሉ፡ ገሌ ለሐን ፈርሐት ልቡሉ፡ ገሌ ለሐን ሀለዮት ልቡሉ፡ አነ ላኪን ለሐን ዐግሎ ኤረትርየ እብሉ። ለለአትፈክር ህዬ ዎሮ ምንዬ ለፈድብ ወልብ ለከሬ፡ ለሐን ለክሉ ለሐልዩ ቤለዩ። ክሉ ወድ ኤረትርየ ለለሐልዩ ወሰንቅዩ ለሐንቱ ለሐን መህረጃን።

ጠይብ ከለ ቤት ሆቼን አልሓኖም ምስል እሊ አልሓን እሊ ዶል ልትቃረን ሚ እግል ልትበሀልቱ፡ ከንዶእ? ጡብዐን ሀቶምመ እት ወቅቶም ትፈላፈሰው፡ ላኪን እብሊ.

ለሐን መህረጃነ ወፈልሰፈቱ እግል ለዐሩ ኢቀድሮ። ሰበቡ ህዬ ከረ ቤት ሆቼን እብ እዘን ለልትሰመዕ አልሓን ሌጠ ሸቀው።

በሰጤ ዓዳት

ወይደል

እት ክል መጅተመዕ ለትፈናተ ዓዳት ወሰቃፈት ህለ። ምኑ ህዬ ዎሮ ነባሪ በሀል (oral tradition) ቱ። እሊ ነባሪ በሀል ለልትበሀል ህዬ፡ ብዞሕ ሓጃት ከምክም። ክምሰል መድሐር፡ መርገም፡ ሕላይ፡ አትሳቃር ወአደፋራስ፡ መድሕ፡ አብሬ፡ አትካባር፡ ሐልየት ኬዋ ወለ መስሉ። ከእግል ዮም ምነ እት መህረጃን ኤረትርየ 2019 ለቀርበ ወለ በሰጤኒ ነባሪ በሀል አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፡ ሑዳይ እግል ኢበልቱ።

እት ሙጅተመዕ ዓፋር፡ ምን ቀደም አምኣት ሰኖታት ዋይደል ለልትበሀል ዐለ። ወይደል በሀለት ቀበር አው ተምሳልቱ። ህቱ ህዬ እት ክልኤ ልትከፈል፦ ሴሞሌወይደል ወሰልሌወይደል ልትበሀል።

ሴሞሌወይደል፦ ክልኤ ጠበገት እበን ገብእ እትህለ እት ረአሱ ህዬ አመነት ጸላም ለአተክሎ። እሊ ጅንስ ወይደል እሊ ለማይት መርባቱ ቃስነት ኢህሌት በሀለት ቱ።

መርባቱ ሐቆ ቀስነት ህዬ፡ ሰልሌወይደል ልትበሀል። ለወይደል እሊ ሰለስ ጠበገት እበን ገብእ እት ሀለ፡ እት ረአሱ እመነት ጸዐደ ለአተክሎ። ወይደል ለገብእ እግሉ ነፈር እብ እዴ ሰብ ለመይት ቱ።

እሊ ወይደል እሊ እግል ልትሸቄ ለትፈናተ ነባሪ በሀል ሀለ። ለነባሪ በሀል እት ክልኤ ልትከፈል። እብ ከበሮ ወእምበል ከበሮ ለልትሸረሕቱ። ከእትለ ማሌ ለሀ ለቀርበት ዓደት ወይደል እብ ከበሮ ወእምበል ከበሮ ለልትሸረሕ ነባሪ በሀል ለከምክም ዐለ።

እት ለመድ ሙጅተመዕ ዓፋር ናይ ገሌ ፍንቲት መምሁበት ለቦም አንፋር ሕልም ልትአመን ዐለ። ለነፈር እት ስካቡ አዋይን እኩይ ወሞት ናይ አዳሙ አው አዳመ ምስሎም ሰክብ ሀለ ዐድ ዶል ልትሐለም ወልትነፈዝ፡ እበ ሐፋነቱ ልትሰአሉ። ለሰአል ወለ በሊስ ህዬ እብ ወዝን ሸዕር ገብእ፡ ሐቆ እለ ለመይት ነፈር መርባቱ ትቀስን መኢትቀስን፡ ክመ እዩዱ እብ ሸዕር ልትሰአል ወበሊስመ እብ ሸዕር ረክብ። ሐቆ እሊ ለሕልም ሐሰት እግል ልግበእ ልደዐው።

ለሕልም አማን ሐቆ ገብአ መስእል አስቦሕ መጽእ። እትሊ ወቀት እሊ ናይ ሐሩቀት፡ ሐዘን ወአሳጅዖት ነፍስ ሐልየት ልትሐሌ። እሊ ህዬ፡ ለግቡእ ወለመስእላይ እስእኖታቶም እንዴ አፍገረው ወእብ በርሰቱ እንዴ ገልበዉ ለልትበሀልቱ። ለልትበሀል ሸቀር ህዬ ሰሩ ኣቲ ገለድ ቱ እግለ ማይት፡ በሀለት መርባቱ ክም ኢለአተርሆ ገለድ በይኦ እግሉ፡ ሰሩ ህዬ ሸብህ ዱዓቱ። አሰሩ ህዬ እብ መውዒ ሊከ ወዱ ወለ ምስእል ለአትሐላልፎ።

ሸባብ ምን ክል አካን ጽዋሮም እንዴ ጾረው መጽኦ፡ እብ ዐበዩ ዐድ ለተለ ዓደት ቅብርለ ሞተ ነፈር በሀለት ሴሞሌ-ወይደል ገብእ። እትለ ዓደት እለ ሕላይ ፍርስነት አቅሰኖት መርባት ወስቅራታት ልትሰመዕ። ክሎም ሸባብ እግል ወራር፡ ሞት ወቀትል ልዳለው። ሐቆ እሊ ክሎም ሸባብ እግል አቅሰኖት መርባት ልትበገሶ። እትለ ፌራሮ እለ፡ እምበል ዐቅድ ለውሉድ ወዎሮ ቀበት አዋልድ ለውሉድ ኢልትአጀዝ እግሎም።

አስክ ሸባብ መርባቶም እንዴ አቅሰነው ይአቅበለው፡ ሻይቦታት፡ አጀኒት ወአንሳት እብ መትረማጭ ልትጸበሮ። መርባት እንዴ አቅሰነው ዶል ለአቀብሎ፡ እብ ዕላላት ልትከቦቶም፡ ለእተ ጸገም ፍሩራም ዐለው አስክ በልያ ወሰቱ፡ ዎሮ ምን ሰበ ዐድ ለአሳቅር ወፍርስነት ለሐሌ። ሐቆ እለ ሰልሌወይደል በሀለት መርባት ክም ቀስነት ለለሐብር ወይደል ልትሸቄ አዜመ። ዎሮ ምን ሓይሳም ወዓቅላም ዐድ ላቱ፡ ‘ገድም ጋንከ ልሰኩብ፡ መርባትከ ቀስነት’ እት ልብል ለእመነት ለጻዕደ ለአተክል እቱ።

ሐቆ እለ ሕላይ ፈርሐት ወፍርስነት ልትሐሌ። ለመናሰበት እለ ሐቆ ተመት፡ ክልኦት ምነ አባዩ ዐድ፡ እብ ገበይ ሸዕር ዶለ አቅሰኖተ መርባት ውላዶም ለአርአው ፍርስነት ወጥርዓን ወአከይ ኤማን ናይለ ቀኒመት ሸርሖ። ሐቆ እሊ ህዬ “አዩንተ” ለልትበሀል ሕላይ እብ አንሳት ልትሐሌ፡ ለሕላይ ህዬ እግል ፍርስነት ናይለ ሸባብ ለሸርሕቱ። እት ደንጎበ ህዬ ለዓደት ወይደል እብ አልፋትሐ ተምም።

ጅግራታት ሴካፋ 2019 እት ኣስመረ

ለዲበ ሐልፈተነ ጅምዐት 16 ኦጎስት 2019፡ ኣስመረ ለትሐደረቱ ካሰ ድወል ምግባይ ወምፍጋር ጸሓይ ኣፍሪቀ (ሴካፋ) ምተሐት 15 ሰነት ለዓማርዎም ሸክል፡ መንገአት ለከስተው ፍረቅ፡ ሶማልየ ወኬንየ ዐለው። እሎም ክልኦት ፈሪቅ ሳዐት 2፡00 ሐቆ ኣድህር ትልህያሆም ኣንበተው።

ፈሪቅ ኬንየ እት 16 ወ28 ደቂቀት ክልኦት ጎል እንዴ ኣተው እግል ዕርፍ እብ ሜርሒት ፈግረው። ፈሪቅ ሶማልየ እግል ለዐሬ ወፈሪቅ ኬንየ እግል ልወስክ ትልህየ ሐቆ ዕርፍመ ሰኒ ድቅብት ዐለት። ኬንየ እት ደቃይቅ ሐቆ ዕርፍመ ኢትህመለው፡ ሳልሳይ ጎል ዲብ 64 ደቂቀት ረክበው። ሶማልያመ እት ቦርተ ሑድ ጀርቦ ይኣምሰው፡ ምናተ ሰሊጦም ኣበ ድኢኮን። ደቃይቅ ትልህየ ለረስሚ ተመ፡ ሰለስ ደቂቀት ወሰክ ናይለ በደ ወቅት ተሀየበየ፡ እትለን ሰለስ ደቂቀት ህዬ ፈሪቅ ሸክል ሶማልየ ሪጎሌ ሰበት ረክበው፡ ኦሮት ጎል ሰጀለው። ወእብሊ ትልህየ 3፡1 እብ ዐውቴ ኬንየ ተመት።

ለካልኣይት ወኣዳም ብዞሕ ልታከየ ለዐለ ትልህየ፡ ሳዐት 4፡30 ኣልዐሰር ለኣንበተት፡ ፍንጌ ፍረቅ መትሐድራይት ሴካፋ ላተ ኤረትርየ ወብሩንዲ ለገአት ትልህያ ተ። ትልህየ እንብት ክም ኣበለት እት ካልኣይት ደቂቀት፡ ዕልብ 17 ኢንተሪሴከ ፍሎሪን ለልትበሀል መተልህያይ ቡሩንዲ ጎል እት ፈሪቅነ ሰጀለ። እለ ትልህየ እለ ምን እንቡተተ ሰኒ ሕፍን እት እንተ ኣንበተት። ምናተ ለበዝሐ ክወር ሐን መራቀበት ፈሪቅ ብሩንዲ ምንመ ዐለ፡ ፈሪቅ ኤረትርያመ ኣስክ ሓርሰ ሑድ ክወር ኢለኣከው፡ እት ጎል እግል ልበጹሉ ኢደቅበው ድኢኮን። ወእብሊ ትልህየ፡ 1፡0 እብ ሜርሒት ፈሪቅ ብሩንዲ ዕርፍ ፈግረው።

ሐቆ ዕርፍመ ትልህየ እበ ሐፋነተ ኣተላሌት፡ ሰበቡ ኤረትርየ እግል ለዓድሎ ኣውመ እግል ልቅለቦ እት ሰትቶ፡ ፈሪቅ ብሩንዲ እግል ልደሬዕ ለጅግረ ሰኒ ተረደት። እት 54 ደቂቀት ናይ ካልኣይ ሾት ብሩንዲ ካልኣይ ጎል

ወሰከው፡ ኤረትርያመ ሐቆሆም ዲብ 70 ደቂቀት ጎል ረክበት፡ ምናተ ወቅት ሰበት ተ’መ፡ ፈሪቅ ብሩንዲ 2፡1 ዲብ ፈሪቅነ ዕዉት ሀለ።

እብ ዓመት ዶል እንቀይሙ፡ ትልህያታት ሲካፋ ምተሐት 15 ሰነት፡ ነኣይሸ እት ግራሰ-ሩት ለትደረበው ሸክል ምኖም፡ ምን ኩሉ ኣቃሊም ዐድነ ለልኣሻርክ ሰበት ቱ፡ ኩሉ ፈታይ ርያደት ለረይሐ ኣግቡይ ሕርያን መተልሂት ለተበዐ መሰል። ኩሎም እትሊ ጅግራታት ሲካፊ ምተሐት ዕምር 15 ሰነት እግል ልሻርኮ ማጽኣም ለህለው ፍረቅመ፡ በቃዐት ሰኔት ለብዲቦም መተልሂት ሓቅፍ ለሀለ እት ገብእ፡ ኤረትርየ፡ ኣቶብየ፡ ግብለት-ሱዳን፡ ሶማልየ፡ ኬንየ፡ ታንዛንየ፡ ሩዋንደ፡ ብሩንዲ ወኡጋንዳ ተን።

እምበል እሊመ ፍንጌ ሩዋንዳ ወግብለት ሱዳን ክምሰልሁመ ኢትዮጵየ ወኡጋንደ እተ ሐልፈተነ ዮም ሰንበት ንኢሸ ለገብአ ትልህያታት፡ ኡጋንደ- እግል ኣቶብየ 3፡0 ክምሰልሁመ ሩዋንደ እግል ግብለት ሱዳን 3፡0 ቀልበያሆም።

ትልህየ ኮንፈደሬሽ ኩረት እገር ምግባይ ወምፍጋር ጽሓይ ኣፍሪቀ- ‘ሴካፋ’ ምን 15 ሰነት ወተሐት፡ ዮም 18 ኦገስት እግል ሳልሳይት ኣምዕለ ዲበ ኣተላሌት እተ ኢነት ክልኤ ትልህየ ገብኣየ።

ሰልፈ ለትተልሀው ፍረቅ ወጠኒ ኬንየ ወሱዳን ዲብ ገብኦ፡ ፈሪቅ ወጠኒ ኬንየ 4 እብ ባሕ ተዐወተ።

ፈረቅ ወጠኒ ብሩንዲ ወሶማል ዲበ ትተልሀው እተ ኢነት ህዬ ለትልህየ እብ ዐውቴ ፈሪቅ ብሩንዲ 2 እብ 1 ተመት።

ማሌ ለሀ ዮም 19ኦገስት እግል ራብዓይት ኣምዕለ ዲበ ኣተላሌት እተ ኢነት፡ ስታድዩም ኣስመረ ክልኤ ትልህየ ትሐደረ።

ሰልፍ ለትተልሀው ፍረቅ ወጠኒን ኡጋንደ ወታንዛንየ ዲብ ገብኦ፡ ለትልህየ እብ ዐውቴ ፈሪቅ ወጠን ኡጋንደ 2 እብ 0 ተመት።

ዲበ ካልኣይት ትልህየ ህዬ ፈረቅ ወጠኒ ኢትዮጵየ ወግብለት ሱዳን 1 እብ 1 ትፋነተው።

ማሌ ዮም 20 ኦጎስት እግል ሓምሳይት ኣምዕሉ ለኣተላለ ትልህየ ኮንፈደረሽን ምግባይ ወምፍጋር ጸሓይ ኣፍሪቀ ‘ሴካፈ’ ምተሐት 15 ሰነት፡ ክልኤ ትልህየ ተሐደረ።

እተ ምን ሳዐት 2 ሐቆ ኣድህር ለኣምበተ ትልህየ ኣሰልፍ ለተልሀየ ፍረቅ ወጠን ኬንየ ወብሩንዲ ተን።

ሐቆ 70 ደቂቀት ትልህየ ህዬ 1 እብ 1 ልትፈናተየ እት ህለየ፡ ደርበን ለኣተላለየ ህዬ ፍረቅ ወጠን ኤረትርየ ወሱዳን እት ገበአ ኤረትርየ 6 እብ 0 እብ ፋዬሕ ተዐወተት።

ፈሪቅ ኤረትርየ ዲብለ ድድ ፈሪቅ ወጠን ብሩንዲ ለወዴቱ ናይ ሰልፍ ትልህየ 2 እብ 1 ክምሰል ትቀለበት ልትኣመር።

ኤረትርየ ትትሐደረ ለህሌት ናይ ሰልፍ ጅግረ ‘ሴካፈ’ ምተሐት 15 ሰነት ኣስክ ዮም 30 ኦጎስት እግል ልተላሌ ቱ።

እትለ ምን ዮም 16 ኣስክ 30 ኦገስት ለተኣተላሌ ትልህየ ኮንፈደሬሽ ኩረት ኢገር ምግባይ ወምፍጋር ጽሓይ ኣፍሪቀ፡ ሴካፈ፡ ምን 15 ወተሐት፡ ኤረትርየ፡ ብሩንዲ፡ ኬንየ፡ ሱዳን፡ ሶማልየ፡ ኡጋንዳ፡ ሩዋንዳ፡ ግብለት ሱዳን፥ ሱዳን፡ ኢትዮጵየ ወታንዛንየ ዲብ ክልኤ ኣንድየት እንዴ ትካፈለየ ልትልህየ ህለየ።

ደሀይ ኦል ኣፍሪካን ጌምስ

ሰንበት ዐባይ ጽብሕ ምድር ምን ኣስመረ ኣስክ ከዙብላንከ ሞሮኮ ለበጽሐት ኣወላይት መሻርካይት መጅሙዐት ኦልኣፍሪካን ጌምስ፡ ማሌ ኣደሐ እትለ ገብአ ረስሚ መትከሳት ሻረከት።

ኤረትርየ ዲብ እሊ ናይ ሰነት 2019 ናይ ክለ ኣፍሪቀ ትልህያታት (ኦልኣፍሪካን ጌምስ) ዲብ ታሪክ እግል ሰልፍ ኢነት እብ ስሰ ጅንስ ትልህያታት ርያደት ትሻርክ ህሌት። ዲብለ ሐልፈ ሰኒን ኤረትርየ እት ብድረ ዐጀላት ወኣትሌቲክስ ሌጠ ትሻርክ ዐለት። ዲብ እሊ ናይ ዮም ዓመት ጅግረ ላኪን እብ ቼዝ፡ ባድሜንትን፡ ሕማሴ ወቴብል ቴንስመ እግል ትትጃገር ለለኣተቅዱረ ርያድዩን ናድኣት ህሌት።

እብ ዓመት ዲብ እለ ጅግረ እለ 42 ኣትሌታት እግል ኤረትርየ እትሊ ለተሀደገ ስሰ ጅንስ ርያደት እግል ለሀሉ እላቱ። ዲብ እሊ ሞሮኮ ዲብ ኣፍሪቃይ ወራታት ሐቆለ ኣቀበለት እግል ሰልፍ ኢነት ትትሐደሩ ለህሌት ናይ ኣፍሪቀ ኦልፕምፒክ ጅግራታት፡ ለድወል እት 26 ጅንስ ርያደት እግል ልጃገረ ክምተን ልትኣመር።

እግል 54 ደወለት ለወክሎ ሐድ 6500 ርያድዩን ህዬ መዳልያት እግል ልትሰርገው እት ፈዳብ ግድለ እግል ለኣስምኖቱ። ናይ ዮም ዓመት ናይ ክለ ኣፍሪቀ ትልህያታት ምን ናይለ ሐልፈ ወቅት ለፈንትዩ ዲብ ኦሎምፒክ 2020 ዮክዮ ጃፓን ለለኣቴ መምዘኒታትመ ለከምክም ሰበት ገብኣ ቱ።

ዲብ እሊ 26 ጅንስ ትልህያታት ለ18 ዲብለ እት ቶክዮ ለገብእ እግል ለተኣሻርክ ለትቀድር ገበይ ለቀፍር ክምቱ ልትኣመር።

ኤረትርየ ለትወድዩ ሳልፋይ ጅግረ ቴብል ቴኒን እግል ልግበእ ቱ። ዲብ እለ ጅግረ እለ ሐምስ ኣትሌታት እግል ልሻርኮቱ። ምን እሎም ለክልኤ ኣንሳት ገበአ እት ህለየ፡ ምን እሎም ሐምስ ኣትሌታት ለክልኦት እት ካልርጅ እንዴ ትለወለደው ለዐበው ኤረትርየ እግል ልወክሎ ለተሐረው ርያድዩን ቶም።

ክብረኣብ ተስፋሚካኤል
ሞሮኮ

መህረጃን ኤረትርየ ሰነት 2019 እብ ሰወር

እም ክሉ

ለቀዳም ክምሰል ተ'መ - እብ ዝክርያቱ እት ነሐሌ
ምን ዶሉ እት ሖሉ እምብል - ከእግለ ሓር ንዳሌ
ክል ቆምየት እብ ዓዳተ - አስክ ሐረቱ ተአውህሌ
ገሌ ለሐሌ ወሰንቄ - ወገሌ ከስክሰ እቱ ወጎሌ
ጋምለት ትግበእ ሐረቱ - ወዲመ ልምበር ወለህሌ
መህረጃን ሐበንቱ ወዓዳት - ዳይም ለኢበሌ፣

ህቱ ወጠንቱ - ትምሳል ውሕደት ወተጠውር
ምን ዶሉ እተ ሖሉ - ክሉ መጽእ ወተውር
መሳክቡ ለአሌሌ - ከእቱ ነድቅ ወሐድር
ትምሳል ኖሱ መሰል - ጣንብ እቱ ወካርር
ዳረቱ ለሐስሕሰ - ከእተ ለአምሐብር
ለህይብ እተ ወነስእ - ለዐጽፍ ወበርብር
ዝሕረቱ ማጤ - ከቤጽሐቱ ለአትፈክር፣

ከህቱቱ ጢሾ ውሕደት - ክሉ እቱ ልትዐገል
ምን ጋሽ ወበርከ - አስክ ጠረፍ ናይ ደንከል
ምን ሰዋሕል ወዐንሰበ - አስክ ሮረ ንትወቀል
ክሉ አስኩ ለአውህሌ - ግርዝ ልግበእ ወድግለል
እግል ለአግምል ድላለቱ - ወራየቱ እግል ልሰቀል፣

ኣቤ!
ከህቱቱ - ለእሻረት ውሕደት ወመቅሬሕ
ንታከዩ ክል አያም - እት ሳምን ወወሬሕ
ክሉ ልትፋገዕ እቱ - ክሉ ልትለወቅ ወፈሬሕ
ገሌ ዓዳት ለአተርቴ - ወገሌ ልውዕዝ ወሸሬሕ
ገሌ ተሌ ምን ግረ - ወገሌ እት ሰልፍ መሬሕ
ህቱቱ ሐረት ውፋቅ - ለአትዋጩ እንቀሬሕ
ዓዳት ሰባት እብ ሰሙድ - ለክሉ እግሉ ፈርሕ
እም ክሉተ ኤክሰፖ - ለክሉ እተ ለአስተሬሕ